

Број: 17-21-1368-2/19
Сарајево, 10. априла 2019. године

**ПАРЛАМЕНТАРНА СКУПШТИНА
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ**

**- ПРЕДСТАВНИЧКИ ДОМ
- ДОМ НАРОДА**

Предмет. Сагласност за ратификацију споразума, тражи се

У складу са чланом 16. Закона о поступку закључивања и извршавања међународних уговора ("Сл. гласник БиХ", бр 29/00 и 32/13), достављамо вам ради давања сагласности за ратификацију:

Споразум о финансирању између Босне и Херцеговине и Европске комисије о измјени Споразума о финансирању између Босне и Херцеговине и Европске комисије који се односи на „ИПА Јадрански програм прекограничне сарадње“ у оквиру Инструмента претприступне помоћи. Споразум је потписан 13. децембра 2017. године у Бриселу, и 25. септембра 2018. године у Сарајеву, а потписао га је, у име Босне и Херцеговине, г. Един Дилберовић, директор Дирекције за европске интеграције Савјета министара Босне и Херцеговине.

Будући да је Министарство финансија и трезора БиХ надлежно за провођење поступка за закључивање овог споразума, молимо вас да на састанке ваших комисија, односно сједнице Дома, поред представника Предсједништва БиХ, као предлагача, позовете и представника Министарства који посланицима, односно делегатима може дати све потребне информације.

С поштовањем,

ГЕНЕРАЛНИ СЕКРЕТАР
Зоран Ђерић

MFA-BA-MPP

Broj: 08/1-42-05-2-41322-2/18

Datum: 28.03.2019. godine

PREDSJEDNIŠTVO
BOSNE I HERCEGOVINE
SARAJEVO

PRIMLJENO	08.03.2019	20
Broj prijave	14	21
Broj predmeta	1308-1	

PREDSJEDNIŠTVO BOSNE I HERCEGOVINE
SARAJEVO

Predmet: Prijedlog odluke o ratifikaciji Sporazuma o financiranju između Bosne i Hercegovine i Europske komisije o izmjeni Sporazuma o financiranju između Bosne i Hercegovine i Europske komisije koji se odnosi na „IPA Jadranski program prekogranične suradnje“ u okviru Instrumenta pretprijetupne pomoći, d o s t a v l j a s e,

U prilogu akta dostavljamo prijedlog odluke o ratifikaciji Sporazuma o financiranju između Bosne i Hercegovine i Europske komisije o izmjeni Sporazuma o financiranju između Bosne i Hercegovine i Europske komisije koji se odnosi na „IPA Jadranski program prekogranične suradnje“ u okviru Instrumenta pretprijetupne pomoći, potpisan 13.prosinca 2017.godine u Briselu i 25.rujna 2018.godine u Sarajevu, na engleskom jeziku.

Podsjećamo da je Predsjedništvo Bosne i Hercegovine na 50.redovnoj sjednici, održanoj 01.kolovoza 2018.godine, prihvatilo navedeni sporazum i za njegovo potpisivanje ovlastilo direktora Direkcije za Europske integracije Vijeća ministara BiH.

Vijeće Ministara Bosne i Hercegovine je na 169. sjednici održanoj 21.03.2019. godine, utvrdilo Prijedlog odluke o ratifikaciji predmetnog Sporazuma.

Molimo Predsjedništvo Bosne i Hercegovine da donese Odluku o ratifikaciji Sporazuma o financiranju između Bosne i Hercegovine i Europske komisije o izmjeni Sporazuma o financiranju između Bosne i Hercegovine i Europske komisije koji se odnosi na „IPA Jadranski program prekogranične suradnje“ u okviru Instrumenta pretprijetupne pomoći.

S poštovanjem,

СПОРАЗУМ О ФИНАНСИРАЊУ

ИЗМЕЂУ

БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

И

ЕВРОПСКЕ КОМИСИЈЕ

О ИЗМЈЕНИ СПОРАЗУМА О ФИНАНСИРАЊУ

ИЗМЕЂУ

БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

И

ЕВРОПСКЕ КОМИСИЈЕ

КОЈИ СЕ ОДНОСИ НА „ИПА ЈАДРАНСКИ ПРОГРАМ ПРЕКОГРАНИЧНЕ САРАДЊЕ“

У ОКВИРУ ИНСТРУМЕНТА ПРЕТПРИСТУПНЕ ПОМОЋИ

(Подијелено управљање)

БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

и

ЕВРОПСКА КОМИСИЈА,

даље у тексту под заједничким називом „стране“ или појединачно као „земља корисница“, у случају Босне и Херцеговине, или „Комисија“, у случају Европске уније коју представља Европска комисија.

Узимајући у обзир члан 12 Споразума о финансирању,

Будући да:

- (1) је „ИПА Јадрански Програм прекограничне сарадње“ усвојен одлуком Комисије Ц (2008) 1073 и последњи пут измијењен одлуком Комисије Ц(2014) 9521. На основу члана 4 одлуке Комисије Ц(2008) 1073, одлука којом се усвајао програм треба се спровести путем вишегодишњих Споразума о финансирању које требају склопити Комисија и власти Албаније са Босном и Херцеговином и властима Хрватске, Црне Горе и Србије;
- (2) Споразум о финансирању између Босне и Херцеговине и Комисије који се односи на ИПА Јадрански програм прекограничне сарадње у оквиру Инструмента претприступне помоћи потписан је 11. јула 2013. године;
- (3) Одлуком Ц(2016) 5756¹, Комисија је одобрила смјернице за затварање оперативних програма из Инструмента претприступне помоћи (ИПА), компоненте II, III и IV (2007 – 2013.). Ове смјернице требале би постати интегрални дио овог споразума о финансирању у облику Додатка Ц;
- (4) Овим споразумом о финансирању не узима се у обзир последњи амандман одлуке Комисије Ц (2008) 1073 којом се усваја програм, посебно максимални износ помоћи који је додијелила ИПА у оквиру прекограничног програма. У складу с тим, овај би амандман требао бити увршћен у Споразум о финансирању са Босном и Херцеговином;
- (5) Стога, Споразум о финансирању између Босне и Херцеговине и Комисије који се односи на ИПА Јадрански програм прекограничне сарадње треба на одговарајући начин измијенити и допунити,

СПОРАЗУМЈЕЛЕ СУ СЕ КАКО СЛИЈЕДИ:

¹Одлука Комисије Ц (2016) 5756 од 16. 09. 2016. године којом се одобравају смјернице смјернице за затварање оперативних програма из Инструмента претприступне помоћи (ИПА), компоненте II, III и IV (2007 – 2013.).

Члан 1

Споразум о финансирању између Босне и Херцеговине и Комисије који се односи на ИПА Јадрански програм прекограничне сарадње у оквиру Инструмента претприступне помоћи од 11. јула, 2013. године мијења се како слиједи:

(1) У члану 4, став (а) мијења се сљедећим:

'(а) Допринос Европске уније утврђен је у износу од максимално 207 245 257 €, како је наведено у Поглављу 9 Програма. Међутим, исплата доприноса Европске уније од стране Комисије врши се у границама расположивих средстава;';

(2) У члану 7, става (3), тачка (х) додаје се како слиједи:

'(х) Оперативни трошкови, укључујући трошкове најма који су искључиво повезани са периодом суфинансирања операције, могу се сматрати прихватљивим.';

(3) У члану 15, ставу (2), адреса Земље кориснице мијења се сљедећом:

'Државни координатор за ИПА-у, Дирекција за европске интеграције,
Ђоке Мазалића 5, 71000 Сарајево,
Факс: +387 33 255 317';

(4) Члан 17 мијења се како слиједи:

„Додаци А, Б и Ц чине саставни дио овог споразума.”;

(5) У Додатку А, одјељак 6 програма о финансијским одредбама мијења се текстом наведеним у Додатку I овог споразума о финансирању;

(6) Додаје се нови Додатак Ц како је утврђено у Додатку II овог споразума о финансирању.

Члан 2

Све остале одредбе и услови Споразума о финансирању остају исти.

Члан 3

Овај Споразум ступа на снагу даном потписивања страна. Ако се стране потпишу на различите датуме, овај споразум ступа на снагу на дан потписивања друге стране.

Потписао, за и у име Комисије:

Потписао, за и у име Босне и Херцеговине:

у Бриселу, дана 13. 12. 2017. године

у Сарајеву, дана

Marc Lemaître, генерални директор
Главне управе за регионалну
и урбану политику

Един Дилберовић, директор
Дирекције за европске интеграције

/својеручни потпис/

.....

(потпис)

.....

(потпис)

Додатак I

6. ФИНАНСИЈСКЕ ОДРЕДБЕ

У сљедећем ставу је представљена финансијска табела Програма за период 2007 - 2009, у складу с Сprovedбеном уредбом ИПА-е.

6.1 Програмски буџет и стопа помоћи

Табела 23. Годишња обавеза ИПА-е за Програм (у еврима):

Године	Укупна додјела средстава за ИПА програм прекограничне сарадње
2007.	19.764.156
2008.	33.767.061
2009.	13.667.191
2010.	24.379.027
2011.	38.401.079
2012.	39.169.100
2013.	38.097.643
Укупно 2007 – 2013.	207.245.257

Табела 24 – Оквирна расподела по приоритетима (2007/13) - Приоритет према извору финансирања (у еврима):

Приоритет	Финансирање заједнице	Државно суфинансирање	Укупно финансирање (ц) = (а) + (б)	Стопа суфинансирања (д) = (а)/(ц)	Доприноси ЕНБ-а	Друго финансирање
	(а)	(б)				
Приоритет 1 - економска, друштвена и институционална сарадња	51.131.033	9.023.124	60.154.157	85,00 %	-	-
Приоритет 2 - природни и културолошки ресурси и превенција ризика	81.028.055	14.299.069	95.327.124	85,00 %	-	-
Приоритет 3 - приступачност и мреже	54.361.644	9.593.231	63.954.875	85,00 %	-	-
Приоритет 4 - техничка помоћ	20.724.525	3.657.269	24.381.794	85,00 %	-	-
Укупно (2007 – 2013)	207.245.257	36.572.693	243.817.950	85,00 %	-	-

²² Односи се и на јавно и на приватно суфинансирање.

²³ Односи се и на јавно и на приватно суфинансирање корисника.

6-2 Расподјела средстава

Табела 25 – Расподјела средстава по приоритетима и години, Фонд заједнице и државни фонд (у еврима):

Приорите	2007.	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	Укупни фонд
Приоритет 1 - економска, друштвена и институционална сарадња	6 975.585	11.917.788	5 606.730	1.871 048	13.553.322	2.985.836	17.243 848	60.154.157
Приоритет 2 - природни и културолошки ресурси и превенција ризика	6.975.584	11.917.786	3.912 235	11.268.771	13.553.322	25 606.210	22.093.216	95.327.124
Приоритет 3 - приступачност и мреже	6.975.585	11.917.786	3.912.235	12.673.267	13.553.322	13.035.037	1 887.643	63.954.875
Приоритет 4 - техничка помоћ	2.325.195	3.972.595	2 647.849	2.868.121	4.517.774	4 454.211	3.596.049	24.381.794
Укупно	23.251.949	39.725.955	16.079.049	28.861.207	45.177.740	46.081.294	44.820.756	243.817.950

Додатак II
'Додатак Ц'

[Текст Смјерница за затварање]

ДОДАТАК II

Смјернице за затварању оперативних програма из Инструмента за претприступну помоћ (ИПА), компоненте II, III и IV (2007 – 2013.)

Садржај

ДОДАТАК

1.	ОПШТИ ПРИНЦИПИ ЗА ЗАТВАРАЊЕ.....	
2.	ПРИПРЕМА ЗА ЗАТВАРАЊЕ.....	
2.1.	Измјена Одлука Комисије за програме	
2.2.	Измјена Одлука Комисије о великим пројектима	
3.	ПРИХВАТЉИВОСТ ИЗДАТАКА	
3.1.	Коначни датум прихватљивост издатака и примјенива правила	
3.2.	Пројекти који остварују приходе	
3.3.	Посебна правила прихватљивости за компоненту III.....	6
3.4.	Посебна правила прихватљивости за компоненту IV	11
3.5.	Посебна правила прихватљивости за компоненту II.....	11
3.6.	Посебна правила прихватљивости за Узајамни фонд ЕУ-а (компоненте III и IV).....	13
4.	ПОДНОШЕЊЕ ДОКУМЕНАТА О ЗАТВАРАЊУ.....	
4.1.	Документи о затварању.....	
	На основу ових смјерница, за потребе усаглашености, с обзиром на компоненте III и IV, следећи појмови користе се:	14
	На основу ових смјерница, за потребе усаглашености, с обзиром на компоненту II, следећи појмови користе се:	16
4.2.	Рок за подношење докумената о затварању.....	
4.3.	Заједничка правила о затварању.....	
4.4.	Промјена докумената након рока за подношење.....	
4.5.	Расположивост документације	
5.	САДРЖАЈ ДОКУМЕНАТА О ЗАТВАРАЊУ	
5.1.	Завршни извјештај о издацима (саставни дио захтјева за коначну исплату) ...	19
5.2.	Секторски завршни извјештај (компонента II: завршни извјештај)	24
5.3.	Изјава о затварању	
6.	ПРОРАЧУН ГОРЊЕ ГРАНИЦЕ ЗА ПОМОЋ ПРИ ЗАТВАРАЊУ	
7.	АУТОМАТСКО ПОВЛАЧЕЊЕ СРЕДСТАВА.....	
8.	ПРИВРЕМЕНО ОБУСТАВЉЕНЕ ОПЕРАЦИЈЕ ЗБОГ СУДСКОГ ИЛИ УПРАВНОГ ПОСТУПКА	
9.	ПРИВРЕМЕНО ОБУСТАВЉАЊЕ ПЛАЋАЊА.....	
10.	ИЗРАЧУНАВАЊЕ КОНАЧНОГ ДОПРИНОСА	
11.	ЕВРО.....	
1.	Листа већих пројеката	43

ДЕФИНИЦИЈЕ

Због јасноће и читљивости у Смјерницама су коришћени следећи појмови:

<i>ИПА уредба</i>	Уредба Савјета (ЕЗ) бр. 1085/2006 од 17. јула 2006. године о утврђивању инструмената претприступне помоћи (ИПА)
<i>ИПА спроведбена уредба</i>	Уредба Комисије (ЕЗ) бр. 718/2007 од 12. јуна 2007. године о спровођењу Уредбе Савјета (ЕЗ) бр. 1085/2006 о утврђивању инструмената претприступне помоћи (ИПА) ¹
<i>ИПА оквирни споразум</i>	Оквирни споразум између владе земље кориснице и тадашње Комисије Европских заједница о правилима сарадње у вези са финансијском помоћи ЕЗ-а у оквиру инструмента претприступне помоћи (ИПА)
<i>Споразум о финансирању</i>	Споразум о финансирању између државе кориснице и тадашње Комисије Европских заједница у вези са датим вишегодишњим оперативним програмом за ИПА помоћ у оквиру или прекограничне сарадње, регионалног развоја или компоненте развоја људских ресурса у земљи корисника
<i>Компонента</i>	у складу са дефиницијом из члана 3. ИПА уредбе (II: Прекогранична сарадња, ЦБЦ; III: Регионални развој; IV: Развој људских ресурса)
<i>Програм</i>	Оперативни програм у складу са дефиницијом из тачке 1, члана 6(2) и 155(2) (компонента II: члан 94(1)) ИПА спроведбене уредбе
<i>Приоритет</i>	Приоритетна оса у складу са дефиницијом из тачке 2 члана 6(2) ИПА спроведбене уредбе
<i>Операција</i>	у складу са дефиницијом из тачке 3 члана 6(2) ИПА спроведбене уредбе
<i>Држава корисница</i>	Држава/државе подобне за компоненте II, III и IV у складу са дефиницијом из члана 1. ИПА уредбе и њеног Додатка I. Тамо гдје се Смјернице односе на државу корисницу за било какву размјену информација са Комисијом или у вези са њеним обавезама, овај појам, за компоненту II се, такође, односи на управно тијело
<i>Држава учесница</i>	За компоненту II, држава/е чланица/е учесница/е и држава/е корисница/е учесница/е
<i>Узајамни фонд ЕУ-а</i>	Узајамни фонд ЕУ-а за одговор на сиријску кризу, „Мадад фонд“, који је успостављен Одлуком Комисије Ц(2014) 9615 (не примјењује се на компоненту II и друге државе осим Турске)

¹ОЈ Л 170, 29. 06. 2007, стр. 1.

1. ОПШТИ ПРИНЦИПИ ЗА ЗАТВАРАЊЕ

Ове смјернице се примјењују на затварање програма у оквиру Инструмента претприступне помоћи (ИПА) који се спроводи у складу са ИПА уредбом за период програма 2007. - 2013. У припреми ових смјерница узело се у обзир искуство са затварањем Програма структуралних фондова.

У складу са чланом 100 Споразума о финансирању, програмско затварање означава финансијско подмиривање неизмирених буџетских обавеза Уније путем једне од следећих активности:

- исплата коначног износа који Комисија дугује надлежном тијелу за сваки програм,
- повратом износа које је Комисија погрешно исплатила држави корисници; и/или
- опозивом коначног износа буџетске обавезе Комисије.

Такође, односи се и на рок до којег сва права и обавезе Комисије и државе кориснице остају на снази у погледу помоћи операцијама. Затварање програма не доводи у питање право Комисије на увођење финансијских исправки.

С обзиром на различиту структуру релевантних финансијских споразума, упућивања² на одредбе Споразума о финансирању у овим смјерницама се не односе на компоненту II „Прекогранично“, осим ако не постоји јасно назначено упућивање на одредбе из Споразума о финансирању које се односе на програме компоненте II. Примјењују се само упућивања на ИПА уредбу или ИПА спроведбену уредбу из овог текста или из фуснота.

У погледу на програме компоненте II који су предмет транзиционих аранжмана чланова 99 и 100 ИПА спроведбене уредбе (Грчка - Бивша Југословенска Република Македонија и Грчка - Албанија) ове смјернице односе се само на државе чланице. Затварање дијела ових програма у вези са државама корисницама које учествују обавља Генерална дирекција за политику сусједства и преговоре о проширењу Комисије.

Ове смјернице не примјењују се на програме прекограничне сарадње под оквиром компоненте II „Словенија – Хрватска“ (ЦЦИ: 2007ЦБ16ИПО002) и „Мађарска - Хрватска“ (ЦЦИ: 2007ЦБ16ИПО003), будући да се ови програми сматрају усвојеним према Уредби (ЕЗ) бр. 1083/2006³ од придруживања Хрватске. У складу с тим, примјењују се Смјернице за затварање структуралних фондова.

²Чланови финансијског споразума односе се на нумерацију стандардног финансијског споразума (контекст Турске), за тачно позивање у сваком финансијском уговору погледати корелациону табелу у Прилогу V.

³Уредба Савјета (ЕЗ) бр. 1083/2006 од 11. јула 2006. године којом се одређују опште одредбе Европског фонда за регионални развој, Европског друштвеног фонда и Кохезионог фонда, те којом се укида Уредба (ЕЗ) бр. 1260/1999, ОЈ Л 210, 31.7.2006, стр. 25; види члан 105а (1) и (6).

2. ПРИПРЕМА ЗА ЗАТВАРАЊЕ

2.1. Измјена Одлука Комисије за програме

Захтјев за измјену Одлуке Комисије у вези са програмом, укључујући измјену финансијског плана за пренос средстава између приоритета истог програма може се поднијети до 31. 12. 2017. године (компонента II: до 31. 12. 2016. године).

Међутим, како би се на вријеме припремило затварање за компоненте III и IV Комисија препоручује подношење захтјева за измјену до 31. 12. 2016. године⁴, и за компоненту II до 30. 09. 2016. године⁵. Коначни датум прихватљивости издатака или рок за подношење докумената о затварању неће се продужити због времена које је потребно за обраду захтјева за измјену.

2.2. Измјена Одлука Комисије о великим пројектима

Како би се обезбиједила његова правовремена и темељна процјена, као и довољно времена за његово спровођење, захтјев за измјену Одлуке Комисије о великом пројекту може се поднијети до 31. 12. 2016. године⁶.

3. ПРИХВАТЉИВОСТ ИЗДАТАКА

3.1. Коначни датум прихватљивост издатака и примјењива правила

3.1.1. Посебна правила за компоненте III и IV

У складу с чланом 34(1) Споразума о финансирању⁷, коначни корисници морају остварити и платити издатке до 31. 12. 2017. године. У контексту грантова према ИПА компоненти IV, коначни корисник је тијело које спроводи операцију или пројекат у оквиру операције.

Не доводећи у питање члан 34 Споразума о финансирању, све операције се морају завршити до тренутка подношења докумената о затварању, како је наведено у члану 100(5) овог споразума. Издаци у вези са операцијама који су остварени и плаћени након 31. 12. 2017. године се не сматрају прихватљивим и искључиво се подмирују из државних буџета држава корисница. Издаци операција које нису спроведене до 31. 12. 2018. године нису прихватљиви и Комисија их одузима с извјештаја издатака.

Издаци прихватљиви код затварања морају бити у складу са сљедећим принципима који су наведени у члану 35(1) Споразума о финансирању:

- Издаци остварени и плаћени унутар периода прихватљивости које је релевантно за програм, као што је наведено у члану 35 Споразума о финансирању, морају бити пропраћени рачунима с потврдом плаћања или рачуноводственим документима једнаке доказне вриједности;

⁴У складу са чланом 156(2) ИПА спроведбене уредбе, Комисија усваја Одлуку о ревизији програма што је прије могуће након што стратешки координатор поднесе формалан захтјев у договору с државним ИПА координатором државе кориснице.

⁵У складу с чланом 93(2) ИПА спроведбене уредбе, Комисија усваја ревидирани прекогранични програм путем одлуке, те се у складу с тим затвара и нови финансијски споразум/и како је наведено у члану 92. Гдје је то релевантно, примјењују се одредбе члана 9(3) ИПА уредбе.

⁶Овај став се не односи на компоненту II.

⁷Те у складу са другом тачком члана 34(1) ИПА спроведбене уредбе.

- Ако су операције или активности у вези с тим издацима у складу са операцијама и активностима прихватљивим за финансирање у складу са једном или више мјера које су предвиђене за спровођење према релевантном програму;
- Ако су операције или активности у вези с тим издацима изабране у складу са критеријумима избора и предвиђеним процедурама у оквиру релевантног програма и релевантног Споразума о финансирању;
- Ако су испраћена правила и процедуре у вези с претходном контролом Комисије;
- Ако је издатак остварен у складу са принципима разумног финансијског управљања, и посебно у складу са принципима економије и ефикасности трошкова.

Одредбе Поглавља VI (чланови 34 до 43) Споразума о финансирању се примјењују.

Поред наведеног, прихватљиви издаци код затварања морају бити у складу са политикама ЕУ-а, у складу са чланом 4(б) ИПА Оквирног споразума⁸.

3.1.2. Посебна правила за компоненту II

У складу с чланом 89(1) ИПА спроведбене уредбе, коначни датум за исплату прихватљивих издатака је 31. 12. 2016. године⁹.

С обзиром на детаљна правила прихватљивости за различите категорије потрошње, примјењују се чланови 34 до 38, 89, 94(1) (е) и 95(5) ИПА спроведбене уредбе.

3.2. Пројекти који остварују приходе

3.2.1. Посебна правила за компоненту III

У складу с чланом 19 Споразума о финансирању¹⁰, максимални прихватљиви издатак за пројекте који остварују приходе је мањак средстава израчунат за пројекат (што значи да прихватљиви издатак не смије прелазити садашњу вриједност трошка инвестиције умањену за садашњу вриједност нето прихода из инвестиције током одређеног референтног периода за инвестиције у инфраструктуру или друге пројекте гдје је могуће унапријед објективно процијенити приходе).

Нови или додатни одбици од нето прихода остварених пројектима у складу са чланом 150 ИПА спроведбене уредбе требали би бити извршени најкасније до тренутка предаје докумената о затварању, ако је испуњен један од сљедећих услова:

- (а) При израчунавању мањка средстава нису узети у обзир одређени нови извори прихода¹¹ и/или нови извори прихода су се појавили након израчунавања мањка средстава¹²;

⁸И, такође, у складу са чланом 20(1) ИПА уредбе.

⁹Члан 89 (1) ИПА спроведбене уредбе односи се на „31. децембар треће године након посљедње буџетске обавезе“, тј. 31. 12. 2013. године.

¹⁰И, такође, у складу са чланом 150. ИПА спроведбене уредбе.

¹¹Нове врсте извора прихода су, нпр, пут без путарине на којем се путарина наплаћује накнадно или изнајмљивање простора или услуга, или у случају промјена у тарифној политици које у питање доводе повјерење у израчунавање мањка средстава.

¹²Приход из пројекта из већ израчунатих извора може бити већи или мањи од предвиђеног: то не захтијева поновно израчунавање мањка средстава (осим ако није намјерно подцијењено, што се сматра

- (б) Дошло је до промјене тарифне политике, што утиче на израчунавање мањка средстава;
- (ц) Нето приходи остварени су за пројекте за које објективно није било могуће унапријед процијенити приход остварен инвестицијом и стога иницијално није израчунат мањак средстава.

Према горе наведеним околностима, оперативном тијелу би требало поново израчунати доприносе на које ти пројекти имају право. Национални службеник за овјеравање би требао одбити могући нето приход од издатка пријављеног Комисији до подношења завршног извјештаја о издацима.

Међутим, у складу са чланом 150(5) ИПА спроведбене уредбе, горе наведене одредбе не односе се на:

- (а) Операције суфинансиране под овом компонентном чији је укупни трошак једнак или мањи од 1 милиона евра;
- (б) Приходи остварени кроз економски вијек суфинансираних инвестиција у случају инвестиција у фирме;
- (ц) Приходи остварени унутар оквира финансирајућих инструмената којима се олакшава приступ револвинг финансирању кроз ризични капитал, зајмове и гарантне фондове.

3.2.2. Посебна правила за компоненте II и IV

У складу с чланом 18 Споразума о финансирању¹³, приход остварен из операције током периода њеног суфинансирања се одузима од износа прихватљивих издатака у оквиру те операције. Код тог одузимања, води се рачуна о текућим трошковима операције и потреби да се обезбиједи њена одрживост. Доказ о одузимању износа се чува и мора се пријавити Комисији.

Период суфинансирања се броји од датума прве исплате за операцију у питању до три године након коначне исплате ИПА доприноса тој операцији или до затварања програма, које год наступи раније.

Под остварени приход спада продаја, издавање, услуге, уписнине, интелектуална својина или други еквивалентни рачуни.

Гдје је то примјениво, доприноси суфинансирању операција из приватног сектора, како је приказано у финансијским табелама програма, или како се узима у обзир за израчунавање укупних трошкова операције, се не узимају обзир као приходи остварени из операције те се због тога искључују из примјене овог члана.

3.3. Посебна правила прихватљивости за компоненту III

3.3.1. Посебна правила прихватљивости примјењива на велике пројекте и друге инфраструктурне операције

У складу с чланом 53 Споразума о финансирању¹⁴, великим пројектом се сматра операција која се састоји од низа радова, активности и услуга које, саме по себи, требају остварити недјелјив задатак прецизне економске или техничке природе који

¹³И такође, у складу са чланом 35 Уредбе о спровођењу ИПА. За Компоненту II: у складу са чланом 6 Споразума о финансирању.

¹⁴И у складу са чланом 157. ИПА спроведбене уредбе.

има јасно одређене циљеве и чији укупни трошак прелази 10 милиона евра.

Одобрени велики пројекат и остале инфраструктурне операције сматрају се прихватљивим и функционалним под условом да су испуњена следећа два услова:

- Велики пројекат/остале операције су завршени: планиране активности су заиста изведене¹⁵ како је планирано Одлуком Комисије, у вези са великим пројектима и другим операцијама у оквиру операција идентификације;
- Велики пројекат/друга операција је у употреби¹⁶.

У вријеме подношења докумената о затварању (најкасније до 31. 12. 2018. године), државе кориснице се морају побринути да су сви велики пројекти/друге операције, који су дио затварања програма, у пуној функционалности, то јесте, да су завршени и у употреби те се сматрају прихватљивим.

Национална тијела требала би обезбиједити завршетак суфинансираног великог пројекта/друге операције како је горе наведено до датума подношења докумената о затварању како би се омогућило постизање приоритетног циља или циљева повезаних с њим те испуњење његове сврхе и функције. Информацијама које су државе чланице доставиле у завршном извјештају сектора требало би се омогућити Комисији да донесе закључке у том погледу.

Држава корисница може одлучити, посебно или од случаја до случаја, под условом да постоји адекватно оправдање, да уврсти издатке који су плаћени за пројекте који не функционишу у завршном извјештају о издацима. При томе, требају се у обзир узети разлози због којих пројекат није функционалан и треба се потврдити да финансијски ефекат пројекта оправдава посебан третман и то путем провјере испуњења следећа два услова:

- Укупни трошак сваког пројекта је најмање 5 милиона евра; и
- Допринос из Фонда укупним издацима наведених пројеката који не функционишу не може бити већи од 10 % од укупно додијељених средстава за програм.

С друге стране, у случајевима у којима један од два горе наведена услова није испуњен, држава корисница може, у оправданом случају, одлучити да уврсти издатак за тачно једну операцију по приоритетној оси у вези са сваким ИПА програмом.

Укључивањем издатака за пројекте који не функционишу у завршни извјештај, држава корисница се обавезује да ће све такве пројекте који не функционишу завршити најкасније у року од једне године од рока за подношење завршног извјештаја о издацима и изјаве о затварању, то јест, до 31. 12. 2019. Држава корисница се, такође, обавезује да ће надокнадити додијељено ИПА суфинансирање у случају да се такви пројекти не заврше до наведеног рока.

Државе кориснице морају уз завршни извјештај доставити списак пројеката који не функционишу, а задржани су у програму (види одјељак 5.2.3. Смјерница). Након тога, држава корисница треба пажљиво пратити пројекте који не функционишу те сваких шест мјесеци обавијестити Комисију о пројектима који су већ завршени и

¹⁵За завршавање операције није потребна додатна активност, радови су завршени или барем привремено прихваћени (нпр. „Преузети“ у складу са „ФИДИЦ“ терминологијом) у складу са условима предвиђеним у државном законодавству.

¹⁶То значи да је пројекат барем у пробном раду, без обзира на учинак.

мјерама које су предузете, укључујући кључне етапе, како би се завршили преостали пројекти.

У року од једне године од рока за подношење завршног извјештаја о издацима и изјаве о затварању за дотични програм, држава корисница требала би обезбиједити потребне податке о завршетку и оперативном аспектима тих пројеката који су задржани у програму. У случају да такви пројекти не функционишу до тог рока, Комисија ће затражити поврат средстава која су додијељена читавом пројекту. Ако се држава корисница не слаже са повратом, Комисија ће извршити финансијску исправку у складу са чланом 73 Споразума о финансирању¹⁷.

Ако дати пројекат не функционише при затварању, те није наведен у Прилогу I као пројекат који не функционише, Комисија врши поврат средстава додијељених читавом пројекту. Ако се држава корисница не слаже са повратом, Комисија извршава финансијску исправку према члану 73 Споразума о финансирању¹⁸.

3.3.2. Посебна правила прихватљивости примјењива на инструменте финансијског инжењеринга

У сврху пододјелка 3.2.2, појам „крајњи прималац“ односи се на мала и средња предузећа, укључујући и микропредузећа (МСП)¹⁹ која примају повратне инвестиције (углавном путем учешћа у капиталу, зајмова, гаранција и других облика повратних инвестиција које се спроводе кроз сличне трансакције, с изузетком грантова) из операције која користи било који од инструмената финансијског инжењеринга у смислу члана 57 Споразума о финансирању и члана 159 . ИПА спроведбене уредбе. Овај појам се не смије замијенити појмовима „корисник“ или „корисници“ на начин на који се користи у ИПА уредби и у Споразуму о финансирању.

У складу с чланом 57 Споразума о финансирању²⁰, дио оперативних програмских доприноса може се усмјерити на подршку инструментима финансијског инжењеринга само за МСП, на примјер, средства ризичног капитала, гаранцијска средства и средства из зајмова.

Према члану 60 Споразума о финансирању прихватљиви издаци при затварању представљају дио програмских доприноса фонду који су се ефикасно користили за:

- (а) сва плаћања за инвестиције у МСП из сваког од фондова наведених у члановима 57 и 58 Споразума о финансирању;
- (б) све гаранције укључујући и износе који су издвојени у сврху гаранција кроз гарантне фондове; и
- (ц) прихватљиве трошкове управљања.

Део доприноса програма фонду који није искоришћен у горе наведене сврхе се враћа програму. Одговарајуће извјештај о издацима се исправља у складу с тим.

Кamate остварене на основу плаћања која су извршена из програма у фондове, како је дефинисано чланом 57 Споразума о финансирању, приписују се доприносу из

¹⁷И, такође, у складу са члановима 49. и 51. ИПА спроведбене уредбе.

¹⁸И, такође, у складу са члановима 49. и 51. ИПА спроведбене уредбе. За пројекте који не функционишу погледати дефиницију у одјелку 3.3.1.

¹⁹Како је дефинисано у Препоруци Комисије 2003/361/ЕЦ од 06. 05. 2003. године у вези са дефиницијом микро, малих и средњих предузећа (заведено под бројем документа Ц (2003) 1422), ОЈ Л 124, 20. 05. 2003, стр. 36.

²⁰И, такође, у складу са чланом 159. ИПА спроведбене уредбе.

програма и узимају се у обзир при затварању програма.

Камате остварене на основу плаћања која су извршена из програма у фондове и које спадају у ИПА допринос користе се на крају периода прихватљивости за прихватљиве инвестиције у крајње примаоце. Износ камате који се не искористи у складу са овом одредбом мора се одузети код затварања од прихватљивих издатака.

Средства која се врате у операцију из инвестиција које предузму фондови, како је дефинисано у члану 57 Споразума о финансирању, или која преостану након што се испуне све гаранције у вези са ИПА доприносима операцији, приписују се државном јавном доприносу операције и користе се искључиво у корист МСП-а. У завршном извјештају, Оперативно тијело даје информације о поновном коришћењу средстава која се врате операцији и која су у вези са ИПА доприносом јасно наводећи надлежно тијело које је одговорно за управљање тим ресурсима, форму поновног коришћења, сврху, које је географско подручје у питању и предвиђено трајање.

Да би се издаци сматрали прихватљивим при затварању, оперативно тијело мора имати гаранцију да је допринос исплаћен крајњем примаоцу искоришћен за намјенску сврху.

3.3.2.1. Прихватљивост издатака у случају гаранција

У случају гаранција, износ прихватљивих издатака при затварању је вриједност свих обезбијеђених гаранција, укључујући и износе који су издвојени у сврху гаранција.

У сврху овог документа, „обезбијеђене гаранције“ означавају оне гаранције које покривају вишеструке износе исплаћених зајмова који су већ дошли до истека рока отплате основних зајмова и за које нису дате гаранције или у погледу којих су, ако је то случај, гаранције већ испуњене.

„Издвојене гаранције“ означавају гаранције које покривају вишеструке износе исплаћених зајмова до краја прихватљивости издатака у погледу којих ће се гаранције морати или требати испунити након затварања јер истек рока отплате основних зајмова долази након затварања.²¹

3.3.2.2. Прихватљивост трошкова управе

У сврху пододјелка 3.2.2.2, појам „трошкови управе“²² користи се за означавање било каквих и свих накнада, трошкова, издатака и осталих прихода који се исплаћују управницима инструмената финансијског инжењеринга из оперативног програма, у виду надокнаде или компензације за управљање фондовима који су обезбијеђени из оперативних програма за ефикасно улагање у крајње примаоце и који се могу назначити као прихватљиви издаци за накнаду из ИПА фондова у складу са чланом 59(7) Споразума о финансирању. Трошкови се односе на ставке које се надокнађују уз приказ доказа о издацима, надокнаде се односе на договорену цијену или компензацију за пружене услуге. У сврху израчунавања прихватљивих трошкова управе, у обзир се узимају и трошкови изградње капацитета, савјетодавних услуга, евалуације, активности на подизању публицитета и умрежавању који су неопходни за ефикасно спровођење финансијских инструмената.

²¹Оба појма се користе у складу са дефиницијом из Ревидиране напомене о смјерницама о Инструментима финансијског инжењеринга од 8. фебруара 2012. године према члану 44. Уредбе Савјета (ЕЗ) бр. 1083/2006.

²²Појам како се користи у члану 59(7) и (11) и члану 60(1) Споразума о финансирању.

Према члану 59(7) Споразума о финансирању, трошкови управе финансијских инструмената који се остваре до 31. 12. 2017. године сматрају се прихватљивим, али не смију прелазити нити једну од доље наведених горњих граница, која год је нижа:

- 3 % плаћеног капитала годишњег просјека током трајања операције, или
- 10 % укупних ИПА доприноса операцији, укључујући и инвестициони капитал и трошкове управе.

3.4. Посебна правила прихватљивости за компоненту IV

3.4.1. *Куповина намјештаја, опреме, адаптација и модернизација постојеће инфраструктуре*

У члану 35(3) Споразума о финансирању²³ наводи се да је куповина намјештаја, опреме, адаптација и модернизација постојеће инфраструктуре прихватљива под следећим условима:

- (I) износ у питању за везане операције предмет је границе од 15 % финансирања за сваку приоритетну осу оперативног програма;
- (II) инвестиције су неопходне за задовољавајућу имплементацију оперативног програма и доприносе повећању утицаја помоћи;
- (III) процјена, коју спроводи оперативно тијло, је показала да је куповина боља опција од осталих рјешења по питању најбоље вриједности за новац.

Код затварања оперативних програма Развоја људских ресурса, Национални службеник за овјеравање подноси извјештај о повезаној потрошњи која потпада под горњу границу од 15 % на нивоу сваке приоритетне осе, на основу финансијског плана који је на снази на дан 31. 12. 2015. године.

3.4.2. *Посебна правила прихватљивости примјењива на инструменте финансијског инжењеринга*

Програми Развоја људских ресурса могу финансирати издатке у вези са операцијом који се састоје од доприноса за подршку инструментима финансијског инжењеринга. Везане операције спровode се у складу са чланом 159 ИПА спроведбене уредбе²⁴.

3.5. Посебна правила прихватљивости за компоненту II

У погледу специјалних правила прихватљивости, чланови 34 (3) и 89 ИПА спроведбене уредбе²⁵ се примјењују.

Државна помоћ која се даје предузећима је у складу са законима ЕУ-а о државној помоћи и са одредбама о државној помоћи из свих билатералних споразума између држава учесница и Европске уније. Посебно у погледу државне помоћи предузећима према члану 107(1) УФЕУ²⁶ (претходни члан 87 Уговора) у државама чланицама учесницама, у складу са чланом 90(6) ИПА спроведбене уредбе, јавна помоћ која се обезбиједи према прекограничним програмима мора бити у складу са горњом границом државне помоћи. Уз плаћања која изврше корисници у државама чланицама учесницама, одговарајући јавни допринос корисницима би требало уплатити тијело које одобрава помоћ прије подношења докумената о затварању.

²³И, такође, у складу са чланом 152(1)(ц) ИПА спроведбене уредбе.

²⁴И, такође, у складу са чланом 20(3) Споразума о финансирању, гдје је то примјењиво.

²⁵И, такође, члан 7. Споразума о финансирању.

²⁶Уговор о функционисању Европске уније, ОЈ Ц 326 од 26. 10. 2012, стр. 47.

Аванси које је корисницима у државама чланицама учесницама уплатило тијело које одобрава помоћ требали би бити обухваћени издацима корисника за спровођење пројекта и поткријеplени рачунима с потврдом плаћања или рачуноводственим документима једнаке доказне вриједности најкасније до 31. децембра 2016. године.

У вријеме подношења докумената о затварању, државе учеснице морају обезбиједити да сви пројекти из програма функционишу, да су завршени или у употреби, те се стога сматрају прихватљивим.

Државе учеснице могу одлучити, појединачно или на основу засебних случајева, под условом да постоји адекватно оправдање, да укључе у завршни извјештај о издацима и издатке за пројекте који не функционишу. При томе, требају се у обзир узети разлози због којих пројекат не функционише и треба се потврдити да финансијски ефекат пројекта оправдава посебан третман и то путем провјере испуњења следећа два услова:

- Укупни трошак сваког пројекта је најмање 1.5 милиона евра; и
- ИПА допринос наведеним пројектима који не функционишу не може бити већи од 10 % од укупно додијељених средстава за програм.

Укључивањем издатака за пројекте који не функционишу у завршни извјештај држава учесница се обавезује да ће све такве пројекте који не функционишу завршити најкасније у року од двије године од рока за подношење докумената о затварању и да ће надокнадити додијељено ИПА суфинансирање у случају да се такви пројекти не заврше до рока од двије године.

Државе учеснице морају уз завршни извјештај доставити списак пројеката који не функционишу, а задржани су у програму (види одјељак 5.2.3. Смјерница). Након тога, држава учесница треба пажљиво пратити пројекте који не функционишу те сваких шест мјесеци обавијестити Комисију о пројектима који су већ завршени и мјерама које су предузете, укључујући кључне етапе, како би се завршили преостали пројекти.

У року од двије године од рока за подношење докумената о затварању за дотични програм, држава учесница требала би обезбиједити потребне податке о завршетку и оперативном аспектима тих пројеката који су задржани у програму. У случају да такви пројекти не функционишу до тог рока, Комисија ће затражити поврат средстава која су додијељена читавом пројекту. Ако се држава учесница не слаже са повратом, Комисија ће извршити финансијску исправку у складу са члановима 49 и 51 ИПА спроведбене уредбе.

У погледу програма компоненте II који су предмет транзиционих аранжмана чланова 99 и 100 ИПА спроведбене уредбе, завршетак дијела заједничке операције у Грчкој оцјењује се према одредбама о избору заједничких операција које су успостављене чланом 95 ИПА спроведбене уредбе. Међутим, у складу са важећим законским оквиром, дио заједничке операције смјештен у Бившој Југословенској Републици Македонији или Албанији се може завршити само до 31. 12. 2019. године.

Да би се што више операција које се спроводе у Грчкој сматрало завршеним и независним од затварања дијела заједничке операције која се спроводи у држави корисници, примјењује се следеће:

- (a) Операције чија се имплементација према члану 95(4) ИПА спроведбене уредбе планирала само у Грчкој у складу са примјеном која је предмет одлуке заједничког надзорног одбора (ЗНО), сматра се да имају јасну прекограничну корист;
- (б) У случају када се имплементација операција планирала и у Грчкој и у држави корисници, дио операција који се спроводи у Грчкој сматра се довољном прекограничном користи у случају да је држава корисница заиста сарађивала на један од следећих начина: заједнички развој, заједничко спровођење, заједничко особље или заједничко финансирање, чак и у случајевима у којима је држава корисница вршила имплементацију у складу са примјеном која је предмет одлуке ЗНО-а:
 - (I) или само дјелимично било која од ових четирију димензија,
 - (II) или у потпуности једна од ових четирију димензија и ниједна од преосталих трију димензија;
- (ц) У случају када се имплементација планирала и у Грчкој и у држави корисници, али приликом затварања према овим смјерницама, држава корисница није још увијек испунила услове који су наведени под тачкама (I) или (II) претходног става, наведене операције се изузимају из затварања до испуњења наведених услова.

У погледу операција под тачком ц) претходног става, Грчка може поднијети додатне информације о испуњењу услова наведених под тачкама (I) или (II) тачке б) чим оне постану доступне управном тијелу државе кориснице, али најкасније до 30. 06. 2020. године.

Ако дати пројекат не функционише при затварању, те није наведен у Прилогу I као пројекат који не функционише, Комисија врши поврат средстава додијељених читавом пројекту. Ако се држава учесница не слаже са повратом, Комисија извршава финансијску исправку према члану 138 ИПА спроведбене уредбе²⁷.

3.6. Посебна правила прихватљивости за Узајамни фонд ЕУ-а (компоненте III и IV)

Према члану 60е Споразума о финансирању²⁸, да би се операција „Допринос Узајамном фонду ЕУ-а за одговор на сиријску кризу“ сматрала завршеном и у употреби, оперативни одбор Узајамног фонда ЕУ-а мора донијети одлуку о додјели средстава за појединачне акције до 31. 12. 2017. године у сврху остварења циљева из програма и унутар односног програмског подручја.

4. ПОДНОШЕЊЕ ДОКУМЕНАТА О ЗАТВАРАЊУ

4.1. Документи о затварању

4.1.1. Компоненте III и IV

За затварање програма, према одредбама члана 100 Споразума о финансирању²⁹, држава корисница мора поднијети следећу документацију Комисији како би успјешно затворила ИПА програм:

- (1) захтјев за коначну исплату (и завршни извјештај о издацима) који издаје

²⁷За пројекте који не функционишу, погледати дефиницију из одјелка 3.3.1.

²⁸И, такође, у складу са чланом 159а(6) ИПА спроведбене уредбе, по посљедњим измјенама.

²⁹И, такође, у складу са чланом 45(1) ИПА спроведбене уредбе.

Национални службеник за овјеравање;

- (2) завршни извјештај који подноси оперативно тијело;
- (3) ревизорско мишљење о завршном извјештају о издацима које издаје Ревизорско тијело уз прилог завршног извјештаја о активностима.

Члан 100 Споразума о финансирању такође наводи „декларацију затварања о завршном извјештају о издацима“ уз прилог завршног извјештаја о активностима који издаје Ревизорско тијело. Члан 101(1) Споразума о финансирању појашњава да „декларација затварања“ наводи „мишљење независног Ревизорског тијела“ и покрива „завршни извјештај о издацима које Државно тијело за овјеравање предаје Комисији“.

Члан 103(1) Споразума о финансирању појашњава да „завршни захтјев за плаћање“ такође садржи „потврду о издацима“ и „извјештај о издацима“ који се састављају према моделу из Додатка XVI Споразума о финансирању.

На основу ових смјерница, за потребе усаглашености, с обзиром на компоненте III и IV, користе се следећи појмови:

- (1) завршни извјештај о издацима (као саставни дио захтјева за коначну исплату);
- (2) секторски завршни извјештај;
- (3) декларација затварања уз прилог завршног контролног извјештаја.

Различити појмови који се користе у различитим одредбама и документима наведени су у табели испод.

<i>Члан 45(1) ИПА спроведбене уредбе и учесник</i>	<i>Чланови Споразума о финансирању</i>	<i>Додаци Споразуму о финансирању</i>	<i>Додаци Оквирном споразуму</i>
Захтјев за коначну исплату (Национални службеник за овјеравање = НСО)	Захтјев за коначну исплату (НСО) (Члан 100(5)) Захтјев за коначну исплату (НСО) (Члан 103(1))	XVI Потврда и извјештај о издацима и захтјев за коначну исплату	
Завршни извјештај о издацима (НСО)	Завршни извјештај о трошковима (НСО) (Члан 101(1))	XVI Потврда и извјештај о издацима и захтјев за коначну исплату	
	Услови које провјерава НСО приликом потврде издатака (Члан 103(3) → Додатак XVI	XVI Потврда и извјештај о издацима и захтјев за коначну исплату	
Секторско завршни извјештај (ОС) → Члан 61(1)	Завршни извјештај (ОС) (Члан 100(5))	XII Годишњи и завршни извјештај	
Мишљење о било којем завршном извјештају о издацима (РТ = Ревизорско тијело) → Члан 29(2)(б)	Ревизорско мишљење о завршном извјештају издатака (Члан 100(5))		Е. Ревизорско мишљење о завршном извјештају издатака
	Декларација затварања о завршном извјештају издатака (Члан 100(5)) Декларација затварања наводи мишљење РТ-а (Члан 101(1)) → Члан 29 ИПА	XVII Завршни контролни извјештај и декларација затварања	Е. Ревизорско мишљење о завршном извјештају издатака
Завршни извјештај о активностима (РТ) → Члан 29(2)(б)	Завршни извјештај о активностима (Члан 100(5))	XVII Завршни контролни извјештај и декларација затварања	Ц. Годишњи ревизорски извјештај о активностима

4.1.2. Компонента II

За затварање програма, према одредбама члана 133(1) ИПА спроведбене уредбе, држава корисница мора поднијети следећу документацију Комисији како би успјешно затворила ИПА допринос:

- (1) захтјев за коначну исплату (и завршни извјештај о издацима) који издаје Тијело за овјеру у складу са чланом 124 ИПА спроведбене уредбе;
- (2) завршни извјештај о спровођењу које подноси Управно тијело, укључујући информације из члана 112 ИПА спроведбене уредбе;
- (3) „декларацију затварања“ коју издаје Ревизорско тијело у складу са чланом 105(1)(д) ИПА спроведбене уредбе, уз прилог завршног контролног извјештаја.

На основу ових смјерница, за потребе усаглашености, с обзиром на компоненту II, следећи појмови се користе:

- (1) завршни извјештај о издацима (као саставни дио захтјева за коначну исплату);
- (2) завршни извјештај;
- (3) „декларација затварања“ уз прилог завршног контролног извјештаја.

4.2. Рок за подношење докумената о затварању

4.2.1. Компоненте III и IV

Секторски завршни извјештај подноси се до 30. 06. 2018. године како се наводи у члану 102. Споразума о финансирању.³⁰

Завршни извјештај о издацима (као саставни дио захтјева за коначну исплату) и декларација затварања подносе се до 31. 12. 2018. године³¹ како се наводи у члану 100(5) Споразума о финансирању³².

4.2.2. Компонента II

Документи о затварању наведени под тачком 4.1.2. подносе се до 31. марта 2018. године како се наводи у члану 133 ИПА спроведбене уредбе, укључујући и два програма који су предмети транзиционих аранжмана.

Завршни извјештај, такође, треба покрити операције које су обустављене због административних или законских поступака. У складу са чланом 114(1)(б) ИПА спроведбене уредбе, Комисија се обавјештава о напретку административних и законских поступака.

Комисија обавјештава државе учеснице о датуму затварања прекограничног програма у року од два мјесеца³³.

³⁰И, такође, у складу са чланом 169(1) ИПА спроведбене уредбе.

³¹Ако се до тренутка подношења докумената о затварању не направи никакав систем за електронску размјену докумената у сврху затварања ИПА програма у оквиру компоненти II, III и IV, подношење се врши на папиру. Рок за подношење се односи на датум када се папирни документи пошаљу поштом (референтне датум је датум поштанске пошиљке).

³²И, такође, у складу са чланом 45(2) ИПА спроведбене уредбе.

³³Види члан 133(5) ИПА спроведбене уредбе.

4.3. Заједничка правила о затварању

Државе кориснице (компонента II: тијела за овјеру) требају наставити редовно слати захтјеве за привремено плаћање чак и ако је укупни износ претфинансирања и привремених плаћања дошао до 90% за компоненте III и IV³⁴ (95 % за компоненту II³⁵) ИПА доприноса програму.

Како би се олакшао процес затварања, препоручује се да оперативна тијела припреме завршне извјештаје о издацима у разумно вријеме (барем девет мјесеци) прије рока подношења докумената о затварању да би Национални службеник за овјеравање и Ревизорско тијело имали прилику довршити свој посао и испунити рок за подношење докумената о затварању.

За компоненте III и IV, да би се обезбиједило да је Ревизорско тијело у стању да покрије издатке пријављене у 2017/2018. години и у погледу рока за подношење докумената о затварању на дан 31. 12. 2018. године, препоручује се да држава корисница поднесе посљедњи захтјев за привремено плаћање до 31. 03. 2018. године. Коначни захтјев за плаћање подноси се до 31. 12. 2018. године, те се никакви додатни издаци не могу пријављивати након 31. 12. 2018. године.

За компоненту II, да би се обезбиједило да је Ревизорско тијело у стању да покрије издатке пријављене у 2016/2017. години и у погледу рока за подношење докумената о затварању на дан 31. 03. 2018. године, препоручује се да Тијело за овјеру поднесе посљедњи захтјев за привремено плаћање до 30. 09. 2017. године. Коначни захтјев за плаћање подноси се до 31. 03. 2018. године, те се никакви додатни издаци не могу пријављивати након 31. 03. 2018. године, узимајући у обзир да је коначни датум за прихватљивост издатака 31. 12. 2016. године.

За све компонентне, сва три документа из одјелка 4.1 дио су закључног пакета. Комисија ће аутоматски опозвати онај дио издвајања за који није примила ниједан документ о затварању из одјелка 4.1. Смјерница до 31. 12. 2018. године (види тачку (б) члана 166 (3) Уредбе (ЕЗ; Еуратом) бр. 1605/2002³⁶; за компоненту II такође у складу са чланом 137. ИПА Уредбе који се односи на ту одредбу). У том ће се случају затварање програма спровести на основу посљедњих података који су Комисији доступни (посљедње привремено плаћање и извјештај о издацима, посљедњи прихватљиви годишњи извјештај о спровођењу и посљедњи прихватљиви извјештај о ревизорском надзору).

За све компонентне, Комисија ће послати писмо држави корисници (за компоненту II: Управном тијелу) много прије рокова за подношење докумената о затварању за програм путем којих ће информисати о посљедицама касног подношења докумената о затварању. Неподношење докумената о затварању до исказаних рокова упућује на озбиљан недостатак у систему управљања и контроле програма што доводи у ризик ИПА допринос који је већ исплаћен за програм. Према томе, у случају неподношења тих докумената, Комисија може извршити финансијску исправку у складу са чланом 73 Споразума о финансирању³⁷, те за компоненту II у складу са чланом 138 ИПА спроведбене уредбе.

³⁴У складу са чланом 160(1) ИПА спроведбене уредбе.

³⁵У складу са чланом 125 ИПА спроведбене уредбе.

³⁶Уредба Савјета (ЕЦ, Еуратом) бр. 1605/2002 од 25. 06. 2002. о Финансијској уредби која је примјењива на општи буџет Европских заједница, ОЈ Л 248, 16. 09. 2002, стр. 1.

³⁷И, такође, у складу са члановима 49 и 51. ИПА спроведбене уредбе.

За све компоненте, Комисија информиса државе учеснице о њеном мишљењу у вези са садржајем завршног извјештаја у року од највише пет мјесеци од датума пријема извјештаја. Ако комисија не одговори у наведеном року, извјештај се сматра усвојеним.

За компоненте III и IV, затварање програма не прејудуцира право Комисије да спроводи ревизију или да накнадно предузме финансијске исправке (види члан 100(3) Споразума о финансирању³⁸).

За компоненту II затварање програма не прејудуцира право Комисије да спроводи ревизију или да накнадно предузме финансијске исправке (види члан 138 ИПА спроведбене уредбе).

4.4. Промјена докумената након рока за подношење

Држави корисници неће бити дозвољено да мијења било који од докумената о затварању наведених под тачком 4.1 изнад након рока за њихово подношење, осим у случају исправке административних грешки и у доље наведеним ситуацијама. Из тог разлога, препоручује се да се сва документација преда у разумном временском периоду прије датог рока 31. 12. 2018. године (за компоненту II: 31. 03. 2018. године), како би се могле извршити исправке прије истека рока. У вези са извјештајем о издацима и захтјевом за коначну исплату, држава корисница не може ревидирати та документа како би пријавила нови издатак, али може измијенити цифре опадајуће повлачењем издатка.

Комисија може затражити да држава корисница исправи захтјев за коначну исплату или извјештај о издацима ако то укључује подношење додатних података или техничке исправке гдје се такви додатни подаци и исправке односе на издатке који су послани Комисији прије рока за подношење. У том случају, Комисија ће држави корисници дати два мјесеца за извршење исправки. Ако се исправка не изврши унутар периода од два мјесеца, Комисија ће наставити са затварањем на основу доступних података.

Компоненте II и III: У погледу мониторинга недовршених пројеката (и оних који не функционишу), након подношења документације о затварању погледати одјелке 3.3.1 и 3.5.

Компонента IV: У погледу пројеката који се не могу окарактерисати као довршени у тренутку подношења документације о затварању, држава корисница треба послати Комисији најкасније до 31. 03. 2019. године одвојени ажурирани документ којим се потврђује њихов завршетак (укључујући и испуњење вриједности показатеља) до 31. 12. 2018. године.

4.5. Распоживост документације

У складу са чланом 104(1) Споразума о финансирању³⁹, одговорно тијело и власти обезбјеђују да су сви документи у вези са датим програмом доступни Комисији најмање три године након затварања програма како је дефинисано у члану 100 (1) Споразума о финансирању⁴⁰. Комисија ће информисати државу корисницу о датуму

³⁸И, такође, у складу са чланом 47(2) ИПА спроведбене уредбе.

³⁹И, такође, у складу са чланом 48 ИПА спроведбене уредбе. За компоненту II, такође у складу са чланом 9 Споразума о финансирању и чланом 134(1) ИПА спроведбене уредбе.

⁴⁰И, такође, у складу са чланом 47(1) ИПА спроведбене уредбе.

затварања програма. Документи који требају бити расположиви подразумевају, такође, и документе у вези са одобравањем захтјева за исплату, рачуноводства и исплате тих захтјева, те управљањем авансима, гаранцијама и дуговима. Овај период може се прекинути у случају судских поступака, финансијских исправки или на основан захтјев Комисије.

По питању доприноса у Узајамни фонд ЕУ-а, оперативно тијело није обавезно задржати остале документе у вези са доприносима узајамном фонду ЕУ-а осим оних које је издало оперативно тијело.

За компоненту II, у складу са чланом 134(1) ИПА спроведбене уредбе, период од три године не прејудуира правила државне помоћи према члану 107(1) УФЕУ (претходни члан 87 Уговора) у државама чланицама учесницама.

5. САДРЖАЈ ДОКУМЕНАТА О ЗАТВАРАЊУ

5.1. Завршни извјештај о издацима (саставни дио захтјева за коначну исплату)

5.1.1. Општи принцип

Захтјев за коначну исплату који садржи завршни извјештај о издацима треба израдити у складу са чланом 69 Споразума о финансирању⁴¹ и према шаблону из Додатка XVI Споразуму о финансирању (за компоненту II чланови 41 и 45(1) ИПА спроведбене уредбе се не односе на шаблон). Завршни извјештај о издацима овјерава Национални службеник за овјеравање.

У извјештају о издацима би требало утврдити и укупан износ прихватљивог издатка који је крајњи корисник остварио и платио током спровођења оперативног програма.

У складу с чланом 60j(1) Споразума о финансирању, коначни захтјев за исплату не покрива друге издатке у вези са доприносима узајамне фондове ЕУ-а, осим оних издатака који су пријављени до 31. 12. 2015. године.

Треба напоменути да, у складу са чланом 68 Споразума о финансирању⁴², износ уплаћен кроз привремене исплате и коначна исплата за програм не смију бити већи од максималног износа ИПА доприноса и надокнаде максималне стопе за сваку приоритетну осу из одлуке о финансирању којом се усваја оперативни програм. У складу с чланом 17(4) Споразума о финансирању,⁴³ ниједна операција не може имати корист од више стопе суфинансирања осим оне која се односи на приоритетну осу у питању.

Како је наведено у одјелку 10 ових смјерница, флексибилност од 10 % по приоритетној оси, укључујући приоритетну осу техничке помоћи, примјењиваће се на пријављене прихватљиве издатке приликом обрачуна коначног ИПА доприноса.

⁴¹И, такође, у складу са чланом 45(1) ИПА спроведбене уредбе.

⁴²И, такође, у складу са чланом 44 ИПА спроведбене уредбе. За компоненту II: у складу са чланом 90(2) ИПА спроведбене уредбе.

⁴³И, такође, у складу са чланом 149(3) ИПА спроведбене уредбе. За компоненту II: у складу са чланом 90(4)(5) ИПА спроведбене уредбе.

5.1.2. Припрема завршног извјештаја о издацима

5.1.2.1. За компоненте III и IV

За припрему завршног извјештаја о издацима, оперативнo тијело треба:

- (a) анализирати потражње коначних издатака од крајњих корисника⁴⁴ у вези са издацима који су остварени и плаћени⁴⁵ до краја 2017. године;
- (б) довршити овјере управе према члану 79 Споразума о финансирању⁴⁶ ради потврде прихватљивости и регуларности издатака;
- (ц) обезбиједити да се завршни извјештај о издацима за програм (препоручује се да се овај документ поднесе Националног службенику за овјеравање најмање девет мјесеци прије рока, тј. 31. 12. 2018. године) усклађује и може се ускладити с подацима из рачуноводственог система за програм те да постоји одговарајући ревизорски траг⁴⁷ за ИПА и национална средства све до нивоа крајњег примаоца;
- (д) Потврдити да су исправљене све грешке/неправилности у погледу:
 - (I) провјера управљања спроведених у складу с горе наведеним одредбама,
 - (II) ревизија система коју је спровело Ревизорско тијело и ревизија операција спроведених у складу с чланом 91 Споразума о финансирању⁴⁸,
 - (III) провјере које обавља Национални службеник за овјеравање,
 - (IV) ревизије других националних тијела;
 - (V) ревизије Европске комисије,
 - (VI) ревизије Европског ревизорског суда.

При припреми за затварање, Национални службеник за овјеравање треба:

- (a) изградити захтјев за коначну исплату и завршни извјештај о издацима према члану 103. и Додатку XVI Споразума о финансирању⁴⁹;
- (б) обезбиједити довољно информација од оперативног тијела како би се могла провјерити тачност, прихватљивост и регуларност пријављених износа;
- (ц) обезбиједити да су испуњени услови из чланова 66 и 67 Споразума о финансирању⁵⁰;
- (д) обезбиједити да су резултати и препоруке ревизија спроведени у потпуности;
- (е) затражити даље информације и/или према потреби предузети властите провјере;
- (ф) изградити завршни извјештај о повученим и враћеним износима, приносима који су у току и ненаплативим износима које треба доставити заједно са завршним извјештајем о издацима у складу са чланом 66(3)(д) и Додатком III Споразума о финансирању⁵¹.

У складу с чланом 60ф Споразума о финансирању, оперативнo тијело не спроводи провјере управе у погледу издатака за појединачне акције које је спровео Узајамни фонд ЕУ-а. Држава корисница нити врши провјере у погледу појединачних акција

⁴⁴Како је дефинисано чланом 2(8) ИПА спроведбене уредбе и чланом 15 Споразума о финансирању.

⁴⁵Како се наводи у члану 40(10) ИПА спроведбене уредбе.

⁴⁶И, такође, у складу са чланом 28(2)(j) ИПА спроведбене уредбе.

⁴⁷Како се наводи у члану 20 ИПА спроведбене уредбе.

⁴⁸И, такође, у складу са чланом 28(2)(j) ИПА спроведбене уредбе.

⁴⁹И, такође, у складу члановима 161(2) и 45(1) ИПА спроведбене уредбе.

⁵⁰И, такође, у складу члановима 41 и 45(1) ИПА спроведбене уредбе.

⁵¹И, такође, у складу са чланом 161(1)(ц) ИПА спроведбене уредбе.

које спроводи Узајамни фонд ЕУ-а нити обавјештава о повезаним неправилностима. Држава корисница не организује ревизије у погледу појединачних акција које спроводи Узајамни фонд ЕУ-а.

У складу с чланом 60е(3) Споразума о финансирању, при затварању Национални службеник за овјеравање овјерава у овјереном извјештају о издацима укупан износ доприноса за које је одлуку о додјели средстава у појединачне акције донијела оперативна управа Узајамног фонда ЕУ-а до 31. 12. 2017. године при испуњењу циљева из програма и унутар одређеног програмског подручја.

5.1.2.2. За компоненту II

При припреми за затварање, у складу са чланом 103 ИПА спроведбене уредбе, управно тијело треба:

- анализирати захтјеве за коначне издатке од свих корисника у вези са издацима насталим и плаћеним до краја 2016. године;
- провјерити регуларност издатака. У ту сврху, релевантне одредбе члана 13 Уредбе (ЕЗ) бр. 1828/2006⁵² примјењују се уз неопходне измјене (*mutatis mutandis*). Управно тијело обезбјеђује да је контролор из члана 108 ИПА спроведбене уредбе овјерио издатке сваког крајњег корисника који учествује у операцији.
- обезбиједити да се завршни извјештај о издацима за програм (подноси се тијелу за овјеравање знатно прије рока, тј. 31. 03. 2018. године) усклађује и може се ускладити с детаљним рачуноводственим подацима из рачуноводственог система за програм те да постоји одговарајући ревизорски траг⁵³ за ИПА и национална средства све до нивоa крајњег примаоца, и да су приложени документи доступни у складу са условима и чланом 134 ИПА спроведбене уредбе;
- обезбиједити да Тијело за овјеру прими све неопходне информације о процедурама и провјерама које су спроведене у вези са издацима у сврху овјеравања;
- изградити и, након одобрења од заједничког надзорног одбора, поднијети Комисији годишњи и завршни извјештај о спровођењу из члана 112 ИПА спроведбене уредбе;
- потврдити у завршном извјештају о издацима за програм износе јавног доприноса који су стварно плаћени корисницима у складу са чланом 40(9) ИПА спроведбене уредбе;
- потврдити да су исправљене све грешке/неправилности у погледу:
 - провјера управљања спроведених у складу с горе наведеним одредбама;
 - ревизија система које је спровело Ревизорско тијело и ревизија операција спроведених у складу с чланом 16 Уредбе (ЕЗ) бр. 1828/2006;
 - провјера које обавља Тијело за овјеравање;

⁵²Уредба Комисије (ЕЗ) бр. 1828/2006 од 08. 12. 2006. године у којој се наводе правила за спровођење Уредбе (ЕЗ) бр. 1083/2006 и Уредбе (ЕЗ) бр. 1080/2006 Европског парламента и Савјета, ОЈ Л 371, 27.12. 2006, стр. 1.

⁵³У складу са чланом 106 ИПА спроведбене уредбе.

- ревизија других националних тијела;
- ревизија Комисије;
- ревизија Европског ревизорског суда.

Треба напоменути да се многе од горе наведених тачки односе на обављање задатака који се током спровођења програма морају редовно обављати.

При припреми за затварање, у складу са чланом 104 ИПА спроведбене уредбе, Тијело за овјеравање треба:

- изградити захтјев за коначну исплату и завршни извјештај о издацима у складу са чланом 124 ИПА спроведбене уредбе;
- обезбиједити довољно информација од управног тијела како би се могла провјерити тачност, прихватљивост и регуларност пријављених износа;
- обезбиједити да су испуњени услови у складу са тачкама (б) до (ф) члана 104 ИПА спроведбене уредбе, то јест да су враћена средства поново уплаћена у општи буџет Европске уније прије затварања оперативног програма или, ако то није случај, да су узета у обзир у завршном извјештају о издацима;
- обезбиједити да су исправљене све грешке/неправилности и да су резултати и препоруке ревизија спроведени у потпуности;
- затражити даље информације и/или према потреби предузети властите провјере;
- изградити завршни извјештај о повученим и враћеним износима и ненаплативим износима које треба доставити до 31. 03. 2018. године (*mutatis mutandis* у складу са чланом 20(2) и Додатком XI Уредбе (ЕЗ) бр. 1828/2006);
- водити рачуна о надокнадивим и повученим износима након отказивања читавог или дијела доприноса за операцију и наплативим износима који су враћени у општи буџет Европске уније.

У складу са тачком (ф) члана 104 ИПА спроведбене уредбе, враћени износи се уплаћују у општи буџет Европске уније прије затварања прекограничног програма тако што се одузимају са идућег извјештаја о издацима.

Битно је да се захтјев за коначну исплату и извјештај о издацима предају Ревизорском тијелу знатно раније (нпр. најмање три мјесеца прије рока, тј. 31. 03. 2018. године) како би се Ревизорском тијелу омогућило довољно времена да изврши свој посао за пријављивање затварања⁵⁴.

5.1.3. Поврат средстава (укључујући и након подношења докумената о затварању) и неправилности

5.1.3.1. За компоненте III и IV

При затварању, у вези са повратом средстава се поступа како слиједи:

- (а) члан 29 ИПА Оквирног споразума⁵⁵ се примјењује. Ако Национални

⁵⁴Коначни извјештај о повученим и враћеним износима, поврату средстава у току и ненаплативим износима се треба припремити почетком 2017. године. У сваком случају, наведено се треба предати ревизорском тијелу правовремено како би наведено тијело могло спровести додатне провјере.

⁵⁵У складу са чланом 14 ИПА спроведбене уредбе.

- службеник за овјеравање не успије повратити сва или дио средстава, то не спрјечава Комисију да поврати средства из државе кориснице;
- (б) последњи годишњи извјештај о надокнадивим износима у складу са чланом 66(3)(д) Споразума о финансирању и Додатком III Споразума о финансирању⁵⁶ се шаље Комисији заједно са коначним захтјевом за исплату;
- (ц) У складу са чланом 103(6) Споразума о финансирању, држава корисница информише Комисију о поврату средстава који је обављен између подношења завршног извјештаја о издацима и коначне исплате Комисије, тако да их Комисија може одузети. Држава корисница такође треба обавијестити Комисију о поврату средстава који се врши након подношења завршног извјештаја о издацима и након затварања програма и извршити поврат ИПА доприноса Комисији.

5.1.3.2. За компоненту II

При затварању, завршни извјештај које се мора послати путем СФЦ2007 (израђује се према *mutatis mutandis* у складу са Додатком XI Уредбе (ЕЗ) бр. 1828/2006) до 31. 03. 2018. године, те покрива и 2017. годину, поступа се како слиједи:

- (а) Без прејудуцирања одговорности држава учесница за откривање и рјешавање неправилности и за поврат непрописно уплаћених износа, у складу са чланом 114(2) ИПА спроведбене уредбе, Тијело за овјеру мора обезбиједити да се сваки износ уплаћен у вези са неправилношћу поврати од главног корисника. Крајњи корисници враћају главном кориснику неисправно уплаћене износе у складу са постојећим договором између њих⁵⁷. Ако главни корисник не успије обезбиједити поврат средстава од крајњег корисника, држава учесница на чијој територији се налази релевантни крајњи корисник надокнађује Тијелу за овјеру у оном износу који је неисправно исплаћен том крајњем кориснику;
- (б) У складу са чланом 104(ф) ИПА спроведбене уредбе, Тијело за овјеру враћа износе који су враћени у општи буџет Европске уније прије затварања прекограничног програма одузимајући их од наредног или завршног извјештаја о издацима;
- (ц) Последњи годишњи извјештај о надокнадивим износима шаље се Комисији заједно са коначним захтјевом за исплату и, у складу са чланом 104(г) ИПА спроведбене уредбе, садржи сљедеће:
- (I) износи који су повучени са извјештаја о издацима који су поднесени током претходне године након отказивања цјелокупног или дијела јавног доприноса за операцију;
 - (II) износи који су враћени, а који су одузети из извјештаја о издацима поднесени током претходне године;
 - (III) извјештаји о износима који се требају вратити на 31. децембар претходне године класификовани по години у којој су издати налози за поврат;
 - (IV) списак износа за које је утврђено у претходној години да се за њих не може извршити поврат или за које се поврат није очекивао, класификовани по години у којој су издати налози за поврат.

⁵⁶И, такође, у складу са чланом 16 (1)(ц) ИПА спроведбене уредбе.

⁵⁷У складу са чланом 96(1)(а) ИПА спроведбене уредбе.

- (д) Износи наведени у Додатку XI(2) Уредби (ЕЗ) бр. 1828/2006 као „поврат средстава у току“⁵⁸ требају се уврстити у захтјев за коначну исплату, међутим, они се неће исплатити већ ће представљати неподмирену обавезу за Комисију. Кад се покрене поступак за поврат пријављених издатака, повезани износи се пријављују под поврат средстава у току. Не пријављују се под обустављене операције из правних и административних разлога⁵⁹. Тијело за овјеру треба обавијестити Комисију о прогресу административних и правних поступака који су у вези са повратом средстава у току.
- (е) У складу са чланом 104 ИПА спроведбене уредбе, Тијело за овјеру обавјештава Комисију о повратима који су извршени између подношења завршног извјештаја о издацима и коначне исплате Комисије, тако да их Комисија може одузети. Тијело за овјеру такође треба обавијестити Комисију о приносима који су извршени након подношења завршног извјештаја о издацима и након затварања програма и извршити поврат ИПА доприноса Комисији.

У сврху тачака (I), (II) и (III) тачке (ц), агрегатни износи везани за неправилности пријављени Комисији према члану 28. Уредбе (ЕЗ) бр. 1828/2006⁶⁰, обезбјеђују се за сваку приоритетну осу.

У сврху тачке (IV) тачке (ц), било који износ везан за неправилности који се пријављује Комисији према члану 28. Уредбе (ЕЗ) бр. 1828/2006, идентификује се по референтном броју те неправилности или путем било које друге погодне методе.

За сваки износ који се наводи у тачки (IV) тачке (ц), Тијело за овјеру наводи захтијева ли се њима да се ИПА удио сноси из општег буџета Европске уније.

Ако унутар године дана од датума подношења извјештаја Комисија не затражи информације у сврху спровођења члана 114(2) ИПА спроведбене уредбе, и не информише државе учеснице писаним путем о намјери да покрене истрагу у погледу тог износа или затражи од држава учесница да наставе са процедуром поврата, ИПА удио сноси се из општег буџета Европске уније.

Временска граница од једне године се не примјењује у случајевима могуће или потврђене преваре.

5.2. Секторски завршни извјештај (компонента II: завршни извјештај)

5.2.1. Општи принцип

За компоненте III и IV, секторски завршни извјештај о спровођењу доставља се Комисији и националном координатору за ИПА-у у складу са чланом 102 Споразума о финансирању⁶¹. Треба имати исту структуру као и годишњи извјештај о спровођењу, будући да се оба документа заснивају на истом обрасцу датом у Додатку XII Споразума о финансирању. Односи се на комплетан период спровођења и укључује посљедњи секторски годишњи извјештај.

⁵⁸Наведено под тачком (III) тачке (ц).

⁵⁹Супротно члану 95. Уредбе (ЕЗ) бр. 1083/2006, у оквиру ИПА-е не постоји изузетак за аутоматски опозив јер операције које су обустављене ради правних поступака или административне жалбе имају суспензивни учинак: у складу са тачком (б) члана 114(1) ИПА спроведбене уредбе „административни и правни поступци“ су ограничени само на поврат износа који су неисправно уплаћени.

⁶⁰Који примјењује *mutatis mutandis* у складу са чланом 138(2) ИПА спроведбене уредбе.

⁶¹Такође, у складу са чланом 169 Спроведбене уредбе ИПА-е.

За компоненте III и IV, у јуну 2018. године, држава корисница није обавезна доставити секторски годишњи извјештај о спровођењу за 2017. годину. Извјештавање за 2017. годину биће дио секторског завршног извјештаја о спровођењу у форми посебног дијела тог извјештаја.

За компоненту II, завршни извјештај о спровођењу доставља се Комисији у складу са чланом 112 Сprovedбене уредбе ИПА-е.

За компоненту II, у складу са чланом 112 Сprovedбене уредбе ИПА-е, од управног тијела се не захтијева да до 30. јуна 2017. године достави годишњи извјештај о спровођењу за 2016. годину, пошто ће он бити дио завршног извјештаја о спровођењу, у форми посебног дијела тог извјештаја, који се доставља до 31. марта 2018.⁶² године.

5.2.1. Прихватљивост, прихваћање и рокови

5.2.1.1. Компоненте III и IV

Секторски завршни извјештај доставља се Комисији и националном координатору за ИПА-у најкасније шест мјесеци након коначног датума прихватљивости издатака (тј. 30. јуна 2018. године), након што га прегледа Секторски надзорни одбор. Копија извјештаја се такође шаље Националном службенику за овјеравање и стратешком координатору.

Секторски завршни извјештај сматра се прихватљивим ако садржи све одговарајуће информације наведене у члановима споменутим у одјелку 5.2.1 горе у тексту.

Споразум о финансирању⁶³ не утврђује временски рок у којем Комисија треба доставити коментаре држави корисници. Стога је неопходно успоставити такав оквир за дијалог између Комисије и државе кориснице.

Националног координатора за ИПА-у и оперативно тијело Комисија обавјештава о прихватљивости секторског завршног извјештаја у року од 10 радних дана од дана пријема. Копија ове информације даје се на увид националном службенику и стратешком координатору.

Комисија даје своје мишљење о садржају прихватљивог секторског завршног извјештаја националном координатору за ИПА-у и оперативном тијелу (уз копију послату стратешком координатору и Националног службенику за овјеравање) у року од пет мјесеци од дана пријема прихватљивог извјештаја. Секторски завршни извјештај биће прихваћен само ако су у обзир узети сви коментари Комисије.

Када Комисија да коментаре на секторски завршни извјештај, корисник има два мјесеца да одговори и достави неопходне информације. У случају да држава корисница не може одговорити у датом року, она о томе обавјештава Комисију на одговарајући начин, па се рок може продужити за додатна два мјесеца.

⁶²Члан 112 (1) Сprovedбене уредбе ИПА-е односи се на „31. март пете године након последње буџетске обавезе“, тј. 31. децембар 2013. године.

⁶³Не утврђује га ни Сprovedбена уредба ИПА-е.

У случају да држава корисница није у могућности унаприједити секторски завршни извјештај у горе наведеном року, Комисија га одбија и спроводи затварање на основу доступних докумената. Истовремено, Комисија може уносити финансијске исправке у контексту члана 73 Споразума о финансирању.⁶⁴

Циљ је да се секторски завршни извјештај побољша и да га Комисија прихвати у року од једне године од дана пријема.

5.2.1.2. Компонента II

Управно тијело доставља завршни извјештај Комисији најкасније до 31. марта 2018. године након прегледа извршеног од стране Заједничког надзорног одбора.

Сprovedбена уредба ИПА-е не предвиђа рок за провјеру прихватљивости завршног извјештаја. Не утврђује ни шта се догађа у случају да извјештај није прихватљив. Имајући у виду да се прихваћање завршног извјештаја врши у складу са одредбама члана 112 Уредбе, прихватљивост и прихваћање могу се сматрати истим у контексту затварања, па ова два израза треба користити наизмјенично.

Према томе, Комисија има пет мјесеци од дана пријема завршног извјештаја да потврди његову прихватљивост или да пружи коментаре државама учесницама у случају да није задовољна садржајем и тражи његову ревизију. Завршни извјештај биће прихваћен само ако су сви коментари Комисије узети у обзир.

Завршни извјештај сматра се прихватљивим ако садржи одговарајуће информације наведене у члану 112(2) Сprovedбене уредбе ИПА-е и ако је састављен према принципу *mutatis mutandis* у складу са обрасцем установљеним у Додатку XVIII Уредбе (ЕЗ) бр. 1828/2006.

Сprovedбена уредба ИПА-е предвиђа временски оквир у којем Комисија треба доставити своје коментаре управном тијелу, али не предвиђа временски оквир за одговор управног тијела. Стога је неопходно установити оквир за дијалог између Комисије и управног тијела.

Када Комисија пружи коментаре на завршни извјештај, управно тијело има два мјесеца да одговори и пружи неопходне информације. У случају да управно тијело не може испоштовати овај рок, о томе обавјештава Комисију на одговарајући начин, па се рок може продужити за додатна два мјесеца.

У случају да управно тијело није у могућности побољшати завршни извјештај, Комисија га одбија и спроводи затварање на основу доступних докумената. Истовремено, Комисија може уносити финансијске исправке у контексту члана 99(1) Уредбе Савјета (ЕЗ) бр. 1083/2006, тако што, у складу са чланом 138(1) Сprovedбене уредбе ИПА-е, примјењује *mutatis mutandis*.

Циљ је да се завршни извјештај ревидира и да га Комисија прихвати у року од једне године од дана пријема.

⁶⁴Такође, у складу са члановима 49 и 51 Сprovedбене уредбе ИПА-е.

5.2.1. Извјештавање о операцијама

Држава корисница треба у завршном извјештају потврдити да су операције унесене у завршну изјаву о издацима завршене и да се користе (видјети дефиницију у одјељку 3.3.1) и, за велике пројекте, да су спроведени у складу са одговарајућим Одлукама Комисије.

Надаље, држава корисница, како је предвиђено Додатком I ових смјерница, треба доставити списак свих операција уз сљедеће информације⁶⁵:

- (а) датум завршетка (стварни или очекивани);
- (б) укупне прихватљиве издатке ових операција, укључујући, за велике пројекте, изворе за њихово финансирање⁶⁶,
- (ц) за велике пројекте, њихове кључне показатеље исхода и резултата утврђених у Одлуци Комисије о великом пројекту⁶⁷.

Овај списак би се требао доставити користећи образац из Додатка I ових смјерница, табела 1 за велике пројекте и табела 2 за остале операције, укључујући списак пројеката који не функционишу⁶⁸ (видјети одјељак 3.3.1). Када се извјештава о операцијама из Додатка I завршног извјештаја о издацима до 31. децембра 2018. године (за компоненту II: 31. март, 2018. године), информације о завршетку операције садржане у (секторском) завршном извјештају и састављене у складу са обрасцем из Додатка I ових смјерница морају бити ажуриране до новог датума пресека који утврди држава корисница, шта год долази прије, али најближе 31. децембру 2018. године (за компоненту II: 31. марту 2017. године)⁶⁹.

Држава корисница у (секторском) завршном извјештају наводи информације о свим значајнијим проблемима са којима се сусрела током спровођења ових операција као и о мјерама које је предузела да их превлада.

Поврх тога, држава корисница треба навести све промјене у оквирном списку великих пројеката који се налази у програму.

За велике пројекте који су спроведени, ове информације требају омогућити Комисији да процијени њихову усклађеност са Одлуком Комисије. Комисија процењује разлоге и посљедице евентуалне неусклађености великих пројеката који су спроведени Одлуком Комисије (финансијске и/или физичке импликације) и примјењује финансијске исправке (на основу члана 73 Споразума о финансирању).

⁶⁵У складу са чланом 62 Спроведбене уредбе ИПА-е.

⁶⁶Као што је наведено у обрасцу датом у Додатку VIII Споразума о финансирању.

⁶⁷Детаљне смјернице у вези са концептом показатеља укључене су у Радни документ бр. 2 „Индикативне смјернице о методама евалуације: показатељи надгледања и евалуације“. Показатељи крајњег резултата односе се на операцију. Они се мјере у физичким и монетарним јединицама (нпр. дужина изграђене пруге, број финансијски подржаних компанија, итд). Показатељи непосредног резултата односе се на непосредна дјеловања програма на директне кориснике. Они садрже информације, на примјер, о промјенама понашања, капацитета или резултата корисника. Ти показатељи могу бити физичке природе (скраћивање времена путовања, број успјешних полазника, број саобраћајних незгода, итд) или финансијске (предност средстава приватног сектора, смањење трошкова превоза, итд).

⁶⁸О великим пројектима који не функционишу и осталим операцијама треба се извјештавати у дијеловима 1.Б и 2.Б Додатка I. Ово је релевантно само за компоненте II и III.

⁶⁹Имајући у виду да приступ таквим информацијама треба благовремено омогућити Ревизорском тијелу.

У складу са другим подставом члана 60j(1) Споразума о финансирању, (секторски) завршни извјештај мора приказивати расподелу средстава за појединачне операције по одлуци оперативног одбора Узајамног фонда ЕУ-а до 31. децембра 2017. године ради остварења циљева утврђених програмом и у оквиру програмског домена.

5.2.3.1. Компоненте II и III

У односу на операције које се нису могле пријавити као затворене приликом предаје докумената за затварање до 31. марта/31. децембра 2018. године („пројекти који не функционишу“), држава корисница мора доставити, уз завршни извјештај, списак таквих пројеката који не функционишу задржаних у програму, користећи обрасце из табела 1Б и 2Б из Додатка I ових смјерница.

За компоненту III: Након тога, држава корисница треба обавијестити Комисију до 30. јуна 2019. године о пројектима који су већ завршени, као и о предузетим мјерама, укључујући и кључне етапе, како би се завршили преостали пројекти до 31. децембра 2019. године.

У року од годину дана од рока за достављање завршног извјештаја о издацима и декларације о затварању за дати програм (тј. до 31. децембра 2019. године), држава корисница треба доставити неопходне информације о завршетку и оперативном аспекту ових пројеката задржаних у програму.

За компоненту II: Након тога, држава корисница треба извјештавати Комисију сваких шест мјесеци о пројектима који су већ завршени, као и о предузетим мјерама, укључујући и кључне етапе, како би се завршили преостали пројекти до 31. марта 2020. године.

Унутар двије године од рока за достављање завршног извјештаја о издацима и декларације о затварању за дати програм (тј. до 31. марта 2020. године) држава корисница треба доставити неопходне информације о завршетку и оперативном аспекту ових пројеката задржаних у програму.

5.2.3.1. Компонента IV

У односу на пројекте који нису били завршени приликом предаје докумената за затварање до 31. децембра 2018, држава корисница мора доставити, најкасније до 31. марта 2019, посебни извјештај о исправци које потврђује завршетак до 31. децембра 2018. године.

5.2.4. Извјештавање о инструментима финансијског инжењеринга

За компоненте III и IV следеће информације морају се навести у секторском завршном извјештају као дио пакета за затварање:

- (а) опис инструмента финансијског инжењеринга и аранжмана за спровођење;
- (б) идентификацију субјеката који спроводе инструмент финансијског инжењеринга;
- (ц) износе помоћи ИПА-е и националног суфинансирања уплаћених у инструмент финансијског инжењеринга;
- (д) износи помоћи из ИПА-е и националног суфинансирања уплаћени из инструмента финансијског инжењеринга.

Секторски завршни извјештај треба садржавати кратак опис инструмент/а финансијског инжењеринга и распореда за спровођење. За потребе секторског завршног извјештавања „аранжмани за спровођење“ тумаче се у ширем смислу како би се испунио општи циљ пружања уравнотеженог прегледа учинка инструмената финансијског инжењеринга у периоду 2007 – 2013.

Секторски завршни извјештај треба садржавати следеће информације:

- (а) број и врсту фондова утврђених током програмског периода;
- (б) податке о националним пружаоцима суфинансирања и врсту националног суфинансирања (зајам, допринос у натури). Сва средства суфинансирања требају бити јасно наведена;
- (ц) датум потписивања и трајање уговора о финансирању који су подлога свих операција;
- (д) информације о поступку избора управника фондова и крајњих прималаца;
- (е) врсте производа који се нуде и циљане крајње примаоце;
- (ф) информације о повлачењу средстава програма из инструмената финансијског инжењеринга;
- (г) камате остварене на основу плаћања која су извршена из програма и која се могу приписати ИПА фондовима;
- (х) кратку свеобухватну процјену учинка фонда у погледу његовог доприноса остварењу циљева програма и приоритета;
 - (I) информације о преосталим средствима укључујући:
 - (II) вриједност средстава након затварања програма (преостала средства и вриједност инвестиција као и учешћа на коначни датум прихватљивости) која се могу приписати ИПА средствима 31. децембра 2017. године;
 - (III) датум затварања (како је предвиђено Споразумом о финансирању) и временско обрачунавање преосталих средстава;
 - (IV) информације о поновном коришћењу средстава која се одређују кроз ИПА фондове уз навођење надлежног тијела које је одговорно за управљање тим средствима, облицима поновног коришћења, сврхе, датог географског подручја и предвиђеног трајања;
- (и) до те мјере да финансијски инструменти наиђу на одређене потешкоће и/или нису испунили главне циљеве које садрже њихови пословни планови, секторски завршни извјештај треба садржавати кратак резиме главних разлога због којих је дошло до тих проблема као и природу, временски ток и дјелотворност сваке корективне мјере коју је предузело (према потреби) оперативно тијело или управитељ фондова.

Потребно је доставити додатне нумеричке податке користећи образац за извјештавање из Додатка II ових смјерница.

5.2.5. Извјештавање о резултатима

Током периода спровођења, од државе кориснице (компонента II: држава учесница) у контексту (секторских) годишњих извјештаја, у складу са чланом 85 Споразума о финансирању⁷⁰, тражене су детаљне информације о напретку у спровођењу програма.

⁷⁰Такође, у складу са чланом 169(3) Сprovedбене уредбе ИПА-е.

За компоненту II: у складу са чланом 112(2) Сprovedбене уредбе ИПА-е.

То укључује информације према приоритетним осама, мјерама и, гдје је примјенимо, операцијама или групама операција, у погледу њихових специјалних, провјерљивих циљева, користећи показатеље из програма.

При затварању, у случају да показатељи наведени у (секторском) завршном извјештају знатно одступају (тј. за више од 25 %) од циљева постављених у програму, држава корисница (компонента II: Управно тијело) треба објаснити и оправдати зашто циљ није испуњен. То објашњење треба дати у кратком сажетку на највише три странице.

5.2.5. Употреба камата

У складу са чланом 65 Споразума о финансирању⁷¹ све камате остварене на налогу програма у валути евро остају у власништву државе кориснице. Шаљу се искључиво датом оперативном програму, сматрајући се ресурсом државе кориснице у виду националног јавног доприноса програму. Камата се пријављује Комисији у сваком захтјеву за исплату и у вријеме предаје захтјева за коначну исплату.

5.3. Изјава о затварању

5.3.1. Општи принцип

5.3.1.1. Компоненте III и IV

У складу са чланом 101 Споразума о финансирању⁷², изјаву о затварању за специфични програм припрема независно Ревизорско тијело и доставља је Комисији најкасније до 31. децембра 2018. године. У изјави о затварању, Ревизорско тијело износи своје мишљење о завршном извјештају о издацима. То мишљење („изјава о затварању“) саставља се у складу са моделом установљеним у Додатку Е Оквирног споразума. Оно разматра ваљаност завршног захтјева за коначну исплату, прецизности финансијских информација и законитости и регуларности основних трансакција које покрива завршни извјештај о издацима, а треба га подржати завршни извјештај о контроли. Потребно га је послати Комисији и Националном службенику за овјеравање, истовремено кад и релевантни финансијски извјештај о издацима које шаље Национални службеник за овјеравање, или барем у року од три мјесеца од достављања завршног извјештаја о издацима⁷³ (али ни у којем случају након 31. 12. 2018. године). Изјава о затварању треба се заснивати на цјелокупном ревизорском раду који је обавило, или је обављен под његовом надлежношћу, Ревизорско тијело.

Тај рад укључује ревизије које је спровело Ревизорско тијело након датума пресјека за спровођење ревизорског посла, у вези са последњим годишњим извјештајем о контроли (30. септембра 2017. године)⁷⁴ до рока за предају докумената за затварање (31. децембра 2018. године) и коначног извјештаја о контроли (пратећи модел установљен у Додатку XVII Споразума о финансирању) треба садржавати повезане информације. Ревизије операција које спроводи Ревизорско тијело у складу са чланом 91 Споразума о финансирању⁷⁵ током овог периода покриваће издатке пријављене у 2017. години и до датума предаје докумената за затварање (до 31. децембра 2018. године).

⁷¹У складу са чланом 36 Сprovedбене уредбе ИПА-е.

За компоненту II: у складу са чланом 129 Сprovedбене уредбе ИПА-е.

⁷²Такође, у складу са чланом 45(3)(и) Сprovedбене уредбе ИПА-е.

⁷³У складу са чланом 101(2) Споразума о финансирању и тачке (б) члана 29(2) Сprovedбене уредбе ИПА-е.

⁷⁴Последњи годишњи извјештај о контроли који покрива период од 1. октобра 2016. до 30. септембра 2017. године треба доставити до 31. децембра 2017. године.

⁷⁵Такође, у складу са чланом 29(2)(б) Сprovedбене уредбе ИПА-е.

Основа за формирање мишљења изнесеног у изјави о затварању мора се јасно објаснити. Од Ревизорског тијела се тражи да изјави да у завршном извјештају о издацима (који је саставни дио захтјева за коначном исплатом), које је издао Национални службеник за овјеравање, нема неправилности. Ревизорско тијело нарочито треба преиспитати следеће:

- (а) тачну презентацију и прикупљање докумената;
- (б) тачност и прецизност буџета;
- (ц) усклађеност завршног извјештаја представљеног Комисији с извјештајима представљеним Националном службенику за овјеравање од стране тијела која чине дио оперативне структуре;
- (д) конзистентност с финансијским информацијама, укључујући информације о неправилностима, као што је наведено у секторском завршном извјештају;
- (е) законитост и регуларност основних финансијских трансакција, у складу са критеријумима прихватљивости и примјењивим правилима набавке;
- (ф) ревизије које су спровеле службе Комисије, Европски ревизорски суд или Ревизорско тијело у Националном фонду и Национални службеник за овјеравање, оперативно тијело као и уговарачке тијела, правећи сажетак свих недостатака уочених у системима управљања и контроле или у налазима у вези са финансијским трансакцијама. Корективне мјере које су предузете како би се отклонили недостаци уочени у системима управљања и контроле или у налазима у вези са финансијским трансакцијама требају бити укључене;
- (г) одговарајући узорак операција или финансијских трансакција који је предмет ревизије у складу са међународно признатим ревизорским стандардима, укључујући информације о укупним јавним издацима и стопу грешке, ако је примјењиво.

Уколико постоји ограничење обима прегледа или ако уочени ниво неправилних издатака не дозвољава пружање позитивног мишљења у изјави о затварању, Ревизорско тијело даје разлоге и процјену размјера проблема, као и финансијски утицај.

5.3.1.2. Компонента II

У складу са чланом 105(1)(д) Сprovedбене уредбе ИПА-е, изјаву о затварању припрема независно Ревизорско тијело и доставља је Комисији најкасније до 31. марта 2018. године⁷⁶

Изјава о затварању треба се заснивати на цјелокупном ревизорском раду који је обавило Ревизорско тијело, или је обављено под његовом надлежношћу. Тај рад укључује ревизије које је спровело Ревизорско тијело након датума пресјека за спровођење ревизорског посла, у вези са посљедњим годишњим извјештајем о контроли (тј. 30. јуна 2017. године⁷⁷) до рока за предају докумената за затварање (31. март 2018. године) и завршног контролног извјештаја (састављен *mutatis mutandis* у складу са моделом установљеним у Додатку XVIII Уредбе (ЕЗ) бр. 1828/2006) треба садржавати повезане информације. То значи да Ревизорско тијело треба извјештавати

⁷⁶Члан 105(1)(д) Сprovedбене уредбе ИПА-е односи се на „31. март, пете године након посљедње буџетске обавезе“, тј. 31. децембра 2013.

⁷⁷Посљедњи годишњи извјештај о контроли који покрива период од 1. јула 2016. до 30. јуна 2017. године доставља се до 31. децембра 2017. године.

на основу ревизија обављених између 1. јула 2017. и 31. марта 2018. године. Ревизије операција које спроводи Ревизорско тијело у складу са чланом 107 Уредбе ИПА-е током овог периода покриваће издатке пријављене у 2017. години и до датума предаје докумената за затварање (до 31. марта 2018. године).

Овај извјештај заснива се на ревизијским системима и ревизијама операције које се спровode ради провере ефикасног функционисања система управљања и контроле прекограничних програма и операција на основу прикладног узорка за овјеру пријављених издатака.

У складу са чланом 105(1)(д) Сprovedбене уредбе ИПА-е, Ревизорско тијело ће се обезбиједити тиме да су услови наведени у члану 106 Уредбе у вези са ревизорским трагом испуњени и да обезбиједи, у складу са чланом 107(4) Уредбе, да барем 5 % укупних пријављених издатака главних корисника и потврђених Комисији у завршном извјештају о трошковима буде предмет ревизије прије затварања прекограничног програма⁷⁸.

Основа за формирање мишљења изнесеног у изјави о затварању мора се јасно објаснити. Од Ревизорског тијела се тражи да изјави да у коначном извјештају о издацима (који садржи и захтјев за коначном исплатом), који је издало Тијело за овјеравање, нема неправилности.

Уколико постоји ограничење обима прегледа или ако уочени ниво неправилних издатака не дозвољава пружање позитивног мишљења у изјави о затварању, Ревизорско тијело даје разлоге и процјену размјера проблема, као и финансијски утицај.

5.3.2. Прихватљивост, прихваћање и рокови

5.3.2.1. Компоненте III и IV

У складу са чланом 69 Споразума о финансирању⁷⁹, Комисија обавјештава државу корисницу о свом мишљењу у погледу садржаја изјаве о затварању у року од пет мјесеци од дана пријема; изјава о затварању сматраће се прихваћеном уколико Комисија нема замјерки у том петомјесечном периоду.

Споразум о финансирању⁸⁰ не утврђује временски оквир у којем држава корисница треба реаговати на коментаре Комисије у вези са изјавом о затварању. Стога је неопходно успоставити један оквир за дијалог између Комисије и државе корисника.

Када Комисија да коментаре на изјаву о затварању, држава корисница има два мјесеца да одговори и достави неопходне информације. У случају да држава корисница не може одговорити у датом року, она о томе обавјештава Комисију на одговарајући начин, па се рок може продужити за додатна два мјесеца, осим уколико је неопходан додатни ревизорски рад за државу корисницу, у којем случају се рок може продужити за период које се сматра неопходним за извршење тог посла.

Завршни извјештај о издацима треба се доставити Ревизорском тијелу знатно унапријед (препоручује се да се документи доставе Ревизорском тијелу барем шест мјесеци прије рока, тј. 31. децембра 2018. године (за компоненту II: 31. март 2018. године). Изјава о затварању биће прихваћена само ако су сви коментари Комисије размотрени.

⁷⁸Такође, у складу са чланом 45(1)(ц) Сprovedбене уредбе ИПА-е.

⁷⁹И у складу са члановима 112(3), 133(3) и 161(2) Сprovedбене уредбе ИПА-е.

⁸⁰Нити Сprovedбена уредба ИПА-е.

Циљ је да Комисија ревидира и прихвати изјаву о затварању у року од једне године од дана пријема, осим у случајевима када захтјев за додатном ревизијом захтијева дужи период.

Недостављање изјаве о затварању упућује озбиљне недостатке у систему управљања и контроле програма, чиме се у ризик доводе ИПА доприноси већ уплаћени у оквиру програма. Достављање изјаве о затварању која на прави начин не процјењује ваљаност и регуларност основних трансакција које завршни извјештај о издацима покрива, може довести до истог закључка.

У таквим случајевима када изјава о затварању открије нерегуларности или системске недостатке који нису отклоњени прије затварања, Комисија може размотрити могућност покретања поступка за финансијску исправку у складу са чланом 73 Споразума о финансирању⁸¹.

5.3.2.2. Компонента II

У складу са чланом 133(3) Сprovedбене уредбе ИПА-е, Комисија обавјештава државе учеснице о свом мишљењу у погледу садржаја изјаве о затварању у року од пет мјесеци од дана пријема; изјава о затварању сматраће се прихваћеном уколико Комисија не изнесе мишљење у том петомјесечном периоду.

Као што је случај и са успостављеном комуникацијом за завршни извјештај, када Комисија да коментаре на изјаву о затварању, државе учеснице имају два мјесеца да одговоре и доставе неопходне информације. У случају да Управно тијело не може испоштовати дати рок, оно о томе, у складу са процедурама обавјештава Комисију, чиме се рок може продужити за додатна два мјесеца, осим уколико је неопходна додатна ревизија Управног тијела, када се рок може продужити за период који је неопходан за извршење обавеза. Изјава о затварању биће прихваћена уколико су сви коментари Комисије узети у обзир.

Циљ је да се изјава о затварању ревидира и прихвати од стране Комисије у року од једне године од дана пријема, осим у случајевима када се додатном ревизијом захтијева дужи период.

Недостављање изјаве о затварању упућује на озбиљне недостатке у систему управљања и контроле програма, чиме се у ризик доводе већ уплаћени ИПА доприноси у оквиру програма, а у погледу става (а) члана 99(1) Уредбе Савјета (ЕЗ) бр. 1083/2006 која се у складу са чланом 138(1) Сprovedбене уредбе ИПА-е примјењује *mutatis mutandis*. Достављање изјаве о затварању која на прави начин не процјењује ваљаност и регуларност основних трансакција које покрива завршни извјештај о издацима, може довести до истог закључка.

У таквим случајевима и када изјава о затварању открије нерегуларности или системске недостатке који нису отклоњени прије затварања, Комисија може размотрити могућност покретања поступка за финансијску исправку у складу са члановима 99 и 100 Уредбе Савета (ЕЦ) бр. 1083/2006 Споразума о финансирању која се у складу са чланом 138(1) Сprovedбене уредбе ИПА-е примјењује *mutatis mutandis*, као што је још детаљније дато у Одлуци Комисије Ц(2011) 7321 од 19. октобра 2011. године.

⁸¹ Такође, у складу са члановима 49 и 51 Сprovedбене уредбе ИПА-е.

5.3.2.3. Припрема изјаве о затварању и завршног извјештаја о контроли

5.3.2.4. Компоненте III и IV

Током припреме изјаве о затварању, Ревизорско тијело требало би:

- (а) потврдити јесу ли радом оперативне структуре и Националног службеника за овјеравање у припреми за затварање адекватно обухваћене ставке наведене у тачки 5.1.2 горе у тексту;
- (б) обезбиједити да су информације оперативне структуре и Националног службеника за овјеравање довољне и поуздане како би се могло дати мишљење приказује ли завршни извјештај о издацима тачно, у сваком материјалном погледу, издатке у оквиру оперативног програма, је ли захтјев за уплату завршног биланса ИПА доприноса предметном програму ваљан и јесу ли све основне трансакције које су обухваћене завршним извјештајем о издацима законите и регуларне;
- (ц) потврдити да су исправљене све грешке/неправилности у погледу:
 - (I) верификација управљања спроведених у складу с чланом 79 Споразума о финансирању,
 - (II) ревизија операција спроведених у складу с чланом 91 Споразума о финансирању,
 - (III) ревизија других националних тијела,
 - (IV) ревизија Европске комисије,
 - (V) ревизија Европског суда ревизора;
- (д) обезбиједити да се све грешке које је Ревизорско тијело открило у контексту своје ревизије адекватно анализирају и открију у складу са Смјерницама Комисије о третирању грешака откривених у годишњим извјештајима о контроли⁸². Нарочито, у случају систематских неправилности, Ревизорско тијело проширује своје истраживање како би покрило све радње које би могле бити обухваћене неправилностима у складу са чланом 91(3) Споразума о финансирању;
- (е) провјерити да ли је Национални службеник за овјеравање испунио услове наведене у члановима 66 и 67 Споразума о финансирању;
- (ф) провјерити да ли је Национални службеник за овјеравање саставио завршни извјештај о повученим и враћеним износима, враћеним износима у току и ненаплативим износима у складу са чланом 66(3)д и Додатком III Споразума о финансирању.

Ревизорско тијело треба провјерити јесу ли подаци садржани у извјештају пропраћени информацијама садржаним у систему Националног службеника за овјеравање, као и да ли укључују све неправилности које подлијежу финансијској корекцији до затварања. У том погледу, завршни извјештај о контроли треба обезбиједити резултате провјера Ревизорског тијела, као и закључак о поузданости и потпуности извјештаја Националног службеника за овјеравање који се доставља у складу са чланом 66(3)д и Додатком III Споразума о финансирању. У случају да завршни извјештај о повученим и враћеним износима, износима у току и ненаплативим износима Ревизорско тијело сматра непоузданим и/или непотпуним, то ће се сматрати озбиљним

⁸²ЕГЕСИФ_15-0007-01 од 9. октобра 2015. године.

недостатком у систему управљања и контроле и може бити предмет финансијских корекција;

(г) провјерити следеће у вези са завршним извјештајем о издацима и захтјевом за коначном исплатом, нарочито, правилно спровођење одбитака у вези са повлачењима и повратом средстава наведених у одговарајућим извјештајима о повученим и враћеним износима, враћеним износима у току и ненаплативим износима (Додатак III Споразума о финансирању).

У завршном извјештају о контроли, Ревизорско тијело треба описати рад који је обављен у погледу горе наведених аспеката и размотрити следеће:

Уколико Ревизорско тијело користи рад другог националног тијела за спровођење ревизије система или ревизије операција, Ревизорско тијело треба бити у могућности у потпуности се ослонити на квалитет рада који је обавило то тијело, што је потребно јасно навести у завршном извјештају о контроли. Уколико се Ревизорско тијело не може на то ослонити, у секторском завршном извјештају треба објаснити мјере које су предузете како би се тај проблем ријешо и закључити има ли Ревизорско тијело прихватљиву гаранцију да је ревизија обављена у складу с прописима ЕУ-а и националним прописима, као и у складу с међународно прихваћеним стандардима ревизије;

У завршном извјештају о контроли потребно је обезбиједити информације о праћењу неправилности.

У завршном извјештају о контроли треба навести:

- укупне предвиђене стопе грешака на годишњем нивоу објављених у годишњим извјештајима о контроли (или ревидирана стопа грешке, ако постоји, за годишњи извјештај о контроли 2017. године) (колона Д табеле за пријављене издатке и ревизије узорака);
- укупну предвиђену стопу грешака на годишњем нивоу која произлази из ревизије операција које су спроведене између 1. октобра 2017. и 30. септембра 2018. и које обухватају издатке пријављене 2017. и 2018. године (колона Д);
- бројчано исказивање ризика по години (колона Е) које произлази из: (I) примјене укупне предвиђене стопе грешке (како је наведено у годишњем извјештају о контроли) на популацију или (II) примјене предвиђене стопе грешке или паушалне стопе договорене с Комисијом након процјене;
- остали издаци ревидирани по години (колона Х), тј. издаци из допунског узорка и издаци за случајни узорак који нису у референтној години као и повезани износ неправилних издатака (колона И);
- збир свих финансијских корекција које су извршиле државе учеснице (износи који се односе на повлачења средстава и враћена средства које је оперативном тијелу објавило према члану 66(3)(д)) на основу укупних издатака корисника (колона Ф);
- износ преосталог ризика за сваку референтну годину (колона Г), који произлази из одбитка свих финансијских корекција наведених у претходној тачки (колона Ф) од бројчаног исказивања ризика (колона Е);
- стопа преостале грешке код затварања која одговара збиру износа годишњег преосталог ризика подијељеним са збиром укупних издатака пријављених код затварања ($K = \Gamma/A$);

Мишљење Ревизорског тијела у изјави о затварању треба припремити узимајући у обзир Смјернице Комисије о третирању грешака објављених у годишњим извјештајима о контроли. То нарочито значи да Ревизорско тијело може објавити позитивно мишљење уколико је стопа преостале грешке код затварања испод нивоа материјалности (2 % пријављених издатака). Мишљење са резервом сматра се прикладним у случају да је та стопа ризика једнака 2 % или више, осим ако оперативно тијело предузме потребне корективне мјере (како је предвиђено у одјелцима 5.3. и 5.4. наведених смјерница) на основу те стопе ризика прије подношења изјаве о затварању Комисији.

У складу са чланом 60б(2) Споразума о финансирању, извјештаја и мишљења Ревизорског тијела не покривају доприносе Узајамног фонда ЕУ-а.

Ревизорско тијело није одговорно за верификацију дјелотворног и исправног функционисања система управљања и контроле тијела које спроводи доприносе у Узајамни фонд ЕУ-а, нити обавља ревизију појединачних активности у оквиру ове операције. Ослања се на доступни годишњи извјештај и завршне годишње рачуне које је саставило тијело које спроводи доприносе у Узајамни фонд ЕУ-а. Ревизија не треба покривати трошкове за појединачне радње према Узајамном фонду ЕУ-а.

5.3.2.5. Компонента II

У складу са чланом 105(1)(д),(2),(4) Сprovedбене уредбе ИПА-е, Ревизорско тијело је одговорно да најкасније до 31. марта 2018. године достави Комисији изјаву о затварању у којој се процјењује законитост захтјева за уплатом завршног биланса и законитости и регуларности основних трансакција које покрива завршни извјештај о издацима, а треба га подржати завршни извјештај о контроли. Изјава о затварању треба се заснивати на цјелокупној ревизији коју је Ревизорско тијело обавило, или која је обављена под његовом надлежношћу. Ревизорско тијело обезбјеђује да ревизорски рад узима у обзир међународно признате стандарде ревизије. Ако слабости у систему управљања или контроле, или уочени ниво неправилних издатака не дозвољавају пружање позитивног мишљења у изјави о затварању, Ревизорско тијело даје разлоге и процјену размјера проблема, као и финансијски утицај.

Током припреме изјаве о затварању, Ревизорско тијело требало би:

- потврдити јесу ли радом Управног тијела и тијела за овјеравање у припреми за затварања адекватно обухваћене горе наведене ставке;
- обезбиједити да су информације Управног тијела и тијела за овјеравање довољне и поуздане како би се могло дати мишљење приказује ли завршни извјештај о издацима тачно, у сваком материјалном погледу, издатке плаћене у оквиру оперативног програма, је ли захтјев за уплату завршног биланса ИПА доприноса предметном програму ваљан и да ли су све основне трансакције које су обухваћене завршним извјештајем о издацима законите и регуларне;
- потврдити да су све грешке/неправилности исправљене, у погледу:
 - провјера управљања спроведена према горе наведеним одредбама;
 - ревизија операција спроведена у складу са чланом 107 ИПА спроведбене уредбе;
 - ревизија других националних тијела;
 - ревизија Европске комисије;
 - ревизија Европске суда ревизора;

- обезбиједити да се све грешке које је Ревизорско тијело открило у контексту своје ревизије адекватно анализирају и открију у складу са Смјерницама Комисије о поступању с грешкама откривених у годишњим извјештајима о контроли⁸³. Нарочито, „у случају системских неправилности, држава учесница проширује своје истраживање како би покрила све радње које могу бити обухваћене неправилностима у складу са чланом 91(3) Споразума о финансирању“;
- провјерити да ли је Тијело за овјеравање испунило услове наведене у тачкама (б) до (ф) члана 104 Сprovedбене уредбе ИПА-е, наиме да ли се враћени износи ефективно одузимају прије затварања оперативног програма;
- провјерити да ли је Тијело за овјеравање саставило завршни извјештај о повученим и враћеним износима, враћеним износима у току и ненаплативим износима у складу са чланом 104(г) Сprovedбене уредбе ИПА-е. Ревизорско тијело треба провјерити јесу ли подаци садржани у извјештају пропраћени информацијама садржаним у систему Тијела за овјеравање, као и садрже ли све неправилности које подлијежу финансијској исправци до затварања. У том погледу, завршни извјештај о контроли треба открити резултате провјера Ревизорског тијела, као и закључак о поузданости и потпуности извјештаја Тијела за овјеравање који се доставља у складу са чланом 105(1)(ц) Сprovedбене уредбе ИПА-е. У случају да завршни извјештај о повученим и враћеним износима, износима у току и ненаплативим износима Ревизорско тијело сматра непоузданим и/или непотпуним, то ће се сматрати озбиљним недостатком у систему управљања и контроле и може бити предмет финансијских корекција⁸⁴;
- Ревизорско тијело нарочито треба преиспитати следеће у вези са завршним извјештајем о издацима и захтјевом за коначном уплатом:
 - тачну презентацију докумената;
 - тачност буџета;
 - усклађеност завршног извјештаја о издацима с изјавама Управног тијела;
 - усклађеност са важећим финансијским табелама задње одлуке која је на снази;
 - усклађеност са финансијским подацима, укључујући информације о неправилностима, у завршном извјештају о извршењу програма;
 - правилно спровођење одбитака у вези са повлачењима и приносима средстава наведених у одговарајућим извјештајима о повученим и враћеним износима, враћеним износима у току и ненаплативим износима (*mutis mutandis* у складу са Додатком XI Уредбе (ЕЗ) бр. 1828/2006);
- провјерити садржи ли извјештај о издацима додатне информације о авансима уплаћеним корисницима у државама чланицама, тј. укупне издатке плаћене корисницима у авансу од стране тијела које пружа помоћ и одговарајућих јавних доприноса;
- саставити „табелу за пријављене издатке и ревизије узорака“ у складу с обрасцем датим у Додатку III ових смјерница.

⁸³ЕГЕСИФ_15-0007-01 из 9. октобра 2015. године.

⁸⁴С информацијама о повученим и враћеним износима треба поступати *mutatis mutandis* у складу са чланом 20(2) Уредбе (ЕЗ) бр. 1828/2006 њеног Додатка XI.

У завршном извјештају о контроли, Ревизорско тијело треба описати рад који је обављен у погледу горе наведених аспеката и размотрити следеће:

Уколико Ревизорско тијело користи рад другог националног тијела за спровођење ревизије система или ревизије операција, Ревизорско тијело треба бити у могућности да се у потпуности ослони на квалитет рада који је обавило то тијело, што је потребно јасно навести у завршном извјештају о контроли. Уколико Ревизорско тијело нема такав ослонац, завршни извјештај треба обухватити мјере које су предузете како би се тај проблем ријешо и закључити да ли Ревизорско тијело има прихватљиву гаранцију да је ревизија обављена у складу с прописима ЕУ-а и националним прописима, као и у складу са међународно прихваћеним стандардима ревизије.

У завршном извјештају о контроли потребно је обезбиједити информације о праћењу неправилности.

Завршни извјештај о контроли требао би обухватати:

- укупне предвиђене стопе грешака на годишњем нивоу објављене у годишњим извјештајима о контроли (или ревидирана стопа грешке, ако постоји, за годишњи извјештај о контроли 2017. године) (колона Д табеле за пријављене издатке и ревизије узорака);
- укупну предвиђену стопу грешака на годишњем нивоу која произлази из ревизије операција које су спроведене између 1. октобра 2017. и 30. септембра 2018. године и које обухваћају издатке пријављене 2017. и 2018. године (колона Д);
- бројчано исказивање ризика по години (колона Е) које произлази из: (I) примјене укупне предвиђене стопе грешке (како је наведено у годишњем извјештају о контроли) на популацију или (II) примјене предвиђене стопе грешке или паушалне стопе договорене с Комисијом након процјене ;
- остале издатке ревидиране по години (колона Х), тј. издатке из допунског узорка и издатке за случајни узорак који нису у референтној години као и повезани износ неправилних издатака (колона И);
- збир свих финансијских корекција које су извршиле државе учеснице (износи који се односе на повлачења и поврат средстава које је оперативно тијело објавило према члану Додатка КСИ Уредбе (ЕУ) бр. 1828/2006) на основу укупних издатака корисника (колона Ф);
- износ преосталог ризика за сваку референтну годину (колона Г), који произлази из одбитка свих финансијских корекција наведених у претходној тачки (колона Ф) од бројчаног исказивања ризика (колона Е);
- стопа преостале грешке код затварања која одговара збиру износа годишњег преосталог ризика подијељен са збиром укупних издатака пријављених код затварања ($K = G/A$).

Мишљење Ревизорског тијела у изјави о затварању треба саставити узимајући у обзир Смјернице Комисије о поступању с грешкама објављеним у годишњим извјештајима о контроли. То нарочито значи да Ревизорско тијело може објавити позитивно мишљење уколико је стопа преостале грешке код затварања испод нивоа значајности (2 % пријављених издатака). Мишљење са резервом сматра се прикладним у случају да је та стопа ризика једнака 2 % или више, осим ако оперативно тијело предузме потребне корективне мјере (како је предвиђено у одјелцима 5.3. и 5.4. наведених смјерница) на основу те стопе ризика прије достављања изјаве о затварању Комисији.

6. ПРОРАЧУН ГОРЊЕ ГРАНИЦЕ ЗА ПОМОЋ ПРИ ЗАТВАРАЊУ

За компоненте III и IV, у складу са чланом 155(2)(ф) Сprovedбене уредбе ИПА-е, техничка помоћ подлијеже горњој граници од 6 % ИПА доприноса додијељених програму⁸⁵.

За компоненту II, у складу са чланом 94(1)(ф) Сprovedбене уредбе ИПА-е, техничка помоћ подлијеже горњој граници од 10 % ИПА доприноса додијељеног програму⁸⁶.

Поштовање ових граница мора бити обезбијеђено током спровођења програма, приликом измјене оперативног програма или смањења одређених издвајања због аутоматског повлачења средстава. Међутим, у складу са одредбама флексибилности из тачке 10 и Додатком IV ових смјерница, износ од 10 % прихватљивог трошка који прелази горњу границу, који је настао и исплаћен за потребе техничке помоћи, може бити пријављен Комисији.

7. АУТОМАТСКО ПОВЛАЧЕЊЕ СРЕДСТАВА

За компоненте III и IV, у складу са чланом 13 Споразума о финансирању⁸⁷ дио буџетских обавеза који је и даље отворен 31. децембра 2017. године и за који није направљен завршни извјештај о издацима до 31. децембра 2018. године аутоматски се повлачи.

За компоненту II, у складу са чланом 5 Споразума о финансирању⁸⁸ онај дио буџетских обавеза који је и даље отворен 31. децембра 2017. године и за који није састављен извјештај о издацима до 31. децембра 2018. године аутоматски се повлачи.

Сви износи који се односе на операције које нису пријављене, при затварању ће бити аутоматски повучени, осим износа које Национални службеник за овјеравање (компонента II: Тијело за овјеравање) није могао пријавити због више силе (у складу са основним правним принципом наведеним у члану 205(1) Уредбе (ЕУ, Еуратом) бр. 966/2012⁸⁹ и у складу са дефиницијом Европског суда правде⁹⁰). Држава корисница треба у завршном извјештају о издацима навести износ који се односи на ову ситуацију, који се није могао пријавити у тренутку достављања докумената о затварању.

8. ПРИВРЕМЕНО ОБУСТАВЉЕНЕ ОПЕРАЦИЈЕ ЗБОГ СУДСКОГ ИЛИ УПРАВНОГ ПОСТУПКА

За сваку операцију која подлијеже судском или управном поступку са суспензивним дјеловањем, држава корисница мора прије рока за достављање докумената о затварању програма одлучити требају ли се операције (у потпуности или дјелимично), повући из програма и/или замијенити другом прихватљивом операцијом прије рока.

⁸⁵У изузетним, ваљано оправданим случајевима, ова горња граница може достићи 10 %.

⁸⁶У изузетним, ваљано оправданим случајевима, ова горња граница може пријећи 10 %.

⁸⁷Такође, у складу са тачком (б) члана 166(3) Уредбе (ЕЗ, Еуратом) бр. 1605/2002.

⁸⁸Такође, у складу са тачком (б) члана 166(3) Уредбе (ЕЗ, Еуратом) бр. 1605/2002.

⁸⁹Уредба (ЕУ, Еуратом) Бр. 966/2012 Европског парламента и Савјета од 25. октобра 2012. о финансијским правилима примјењивим на генерални буџет Уније којом се ставља ван снаге Уредба Савјета (ЕЦ, Еуратом) бр. 1605/2002, ОЈ Л 298, 26.10. 2012, стр. 1.

⁹⁰Вишу силу Европски суд правде дефинише као подложност околностима које су абнормалне, непредвидиве, ван контроле онога ко се позива на њих и које се нису могле избјећи упркос свим настојањима (предмет 296/86, *McNicholl* [1988] ЕЦП-1491 и, недавно, (*Joined Cases T-61/00 и T-62/00 APOI* против Комисије).

9. ПРИВРЕМЕНО ОБУСТАВЉАЊЕ ПЛАЋАЊА

Проблеми у вези са обуставом или прекидом привремених плаћања која се одвијају након предаје докумената о затварању (члан 72 Споразума о финансирању⁹¹) разматраће се у контексту процјене изјаве о затварању. У зависности од резултата анализе, Комисија ће или престати с обуставом или прекидом или покренути поступак за финансијску исправку. Комисија ће коначно стање обрачунати узимајући у обзир, уколико је примјењиво, финансијске исправке које се намећу држави корисници у складу са чланом 73 Споразума о финансирању⁹² и, за компоненту II, у складу са чланом 138 Сprovedбене уредбе ИПА-е.

10. ИЗРАЧУНАВАЊЕ КОНАЧНОГ ДОПРИНОСА

У складу са чланом 68 Споразума о финансирању⁹³, израчунавање коначног доприноса ИПА обавља се на следећи начин:

На нивоу приоритетних оса,

- (1) допринос ИПА-е путем плаћања која укључују коначно стање неће бити виши од износа израчунатих примјеном стопе суфинансирања, утврђеном у оквиру последњег важећег плана финансирања прије предаје захтјева за коначну исплату Комисији, на пријављени прихватљиви издатак;
- (2) допринос на основу тачке (1) не прелази за више од 10 %, највиши износ доприноса ИПА утврђен у складу са последњим планом финансирања који је на снази, прије предаје захтјева за коначну исплату Комисији.

На нивоу програма, доприноси ИПА-е који се плаћају не прелазе,

- (1) објављени јавни допринос; и
- (2) максимални износ доприноса ИПА оперативном програму у складу са последњим важећим планом финансирања прије предаје захтјева за коначну исплату Комисији.

Примјена флексибилности од 10 % за израчунавање коначног стања неће бити ограничена примјеном регулационе горње границе за техничку подршку. Примјер израчунавања коначног доприноса за програм изложен је у Додатку IV ових смјерница.

11. ЕВРО

Члан 70 Споразума о финансирању предвиђа одредбе о употреби евра у управљању буџетом ИПА фондова, које су примјењиве приликом затварања.

⁹¹ Такође, у складу са чланом 46 Сprovedбене уредбе ИПА-е.

⁹² Такође, у складу са члановима 49 и 51 Сprovedбене уредбе ИПА-е.

⁹³ Такође, у складу са чланом 44 Сprovedбене уредбе ИПА-е.

За компоненту II: у складу са чланом 149 Сprovedбене уредбе ИПА-е.

ДОДАТАК І

Смјернице за затварање ИПЛА компоненти II, III и IV програма 2007 – 2013.

Сажети приказ завршених великих пројеката у складу са захтјевима члана 102(3)(ф) и (г) Споразума о финансирању (приложити уз Секторски завршни извјештај).

Оперативно тијело шаље ажурирану верзија Табела 1 и 2 Комисији до предаје друга два документа на затварање, тј. најкасније до 31. децембра 2018. године.

Ажурирана верзија може се послати Комисији до 31. марта 2019. године, из разлога наведених у поглављу 4.4.

1. Листа већих пројеката

[illegible]

2. Компјутеризовани приказ свих операција које нису пројекти великог обима према мјери и одговарајућим издацима, укључујући допринос у складу са Уредбом ИПА-е и националним јавним издацима (према Додатку I по изјави о издацима)

А. Операције завршене до ДД/ММ /2018 (датум пресека како се спомиње у одјелку 5.2.3)					
Приоритетна оса/мјера	Укупни издаци (ЕВРО)	ИПА фондови (ЕВРО)	Национални јавни издаци (ЕВРО)	ИПА стопа суфинансирања (%)	Датум завршетка (ДД/ММ/ГГГГ)
Приоритетна оса 1: укупни потрошени износ					
Мјера 1.1: укупни потрошени износ					
Операција н.ХХХ					
Операција н.ХХУ					
...					
Мјера 1.2					
...					
Приоритетна оса 2: укупно					
Б. Неоперативни пројекти (операције) до 31. децембра 2017./31. марта 2018. (релевантно само за компоненте II и III)					
Приоритетна оса/мјера	Укупни издаци (ЕВРО)	ИПА фондови (ЕВРО)	Национални јавни издаци (ЕВРО)	ИПА стопа суфинансирања (%)	Датум завршетка (ДД/ММ/ГГГГ)
Приоритетна оса 1: укупни потрошени износ					
Мјера 1.1: укупни потрошени износ					
Операција н.ХХХ					
Операција н.ХХУ					
...					
Мјера 1.2					

ДОДАТАК П

1. Операције инструмената финансијског инжењеринга спроведене без Холдинг фонда (поља означена * нису обавезна)

Бр.	Потребне информације/подаци	Потребни облик информација/података	Напомене
II. А Опис и идентификација субјеката који спроводе инструмент финансијског инжењеринга (члан 102(3) Споразума о финансирању)			
II.1	Инструмент финансијског инжењеринга (назив и регистровано мјесто пословања)	текст	
II.2	Приписано члану 57 Споразума о финансирању	////////////////////////////////////	
	(а) инструменти финансијског инжењеринга за предузећа	радио дугме О О	
	(б) урбани развојни фондови (Н/А)		
	(ц) фондови или други нацрти подстицаја који обезбјеђују зајмове, гаранције за повратна улагања или еквивалентне инструменте, за енергетску ефикасност и употребу обновљиве енергије у зградама, укључујући и постојеће (Н/А)		
II.3	Врста финансијског производа који инструмент финансијског инжењеринга нуди крајњим примаоцима	////////////////////////////////////	
II.3.1	власничко учешће	Кликом на оквир ☐	
II.3.2	зајам	Кликом на оквир ☐	
II.3.3	гаранција	Кликом на оквир ☐	
II.3.4	други производ (субвенционисане каматне стопе, субвенционисане надокнаде за гаранције и еквивалентне мјере)	Кликом на оквир ☐	

2. Опис и идентификација субјеката који спроводе инструмент финансијског инжењеринга (члан 102(3) Споразума о финансирању			
II.4	Руководилац инструмента финансијског инжењеринга (назив, правни статус и регистровано мјесто пословања)	текст	
II.5	Поступак за избор руководиоца финансијског инжењеринга	////////////////////////////////////	
	Додјела јавног уговора у складу са важећим законима о јавној набавци	радио дугме О О О	
	Додјела гранта (у смислу члана 44, други став, тачка		
	Додјела уговора директно ЕИБ-у или ЕИФ-у		
II.7	Правни статус инструмента финансијског инжењеринга	////////////////////////////////////	
	Независне правне особе које су регулисане споразумима између суфинансирајућих партнера или дионичара	радио дугме О О	
	Посебна одјељења за финансирање у склопу финансијске установе		
II.6	Датум потписивања Споразума о финансирању с оперативним тијелом/Управним тијелом	ДД/ММ/ТТТТ	
3. Износи помоћи из ИПА-е и националног суфинансирања плаћени инструменту финансијског инжењеринга (члан 102(3) Споразума о финансирању)			

III	Износи помоћи инструменту финансијског инжењеринга из свих оперативних програма		
III.1.1	Оперативни програм	текст (број ЦЦИ + назив)	
III.1.2	Приоритетна оса	текст (број)	
III.1.3	Допринос инструменту финансијског инжењеринга	%	
III.2	Износ помоћи инструменту финансијског инжењеринга из овог специфичног оперативног програма	////////////////////////////////////	
III.2.1	Износ помоћи из ИПА-е	////////////////////////////////////	
III.2.1.1*	ИПА износи обавезани Споразумом о финансирању (у еврима)	број (износ)	— *
III.2.1.2	ИПА износи стварно исплаћени инструменту финансијског инжењеринга (у еврима)	број (износ)	
III.2.1.3*	ИПА износи обавезани Споразумом о финансирању (у еврима)	број (износ)	— *
III.2.1.4	ИПА износи стварно исплаћени инструменту финансијског инжењеринга (у еврима)	број (износ)	
III.2.2	Износи националног суфинансирања	////////////////////////////////////	
III.2.2.1*	Национално јавно суфинансирање обавезано Споразумом о финансирању (у еврима)	број (износ)	*
III.2.2.2	Национално јавно суфинансирање стварно исплаћено инструменту финансијског инжењеринга (у еврима)	број (износ)	

III.2.2.3*	Национално приватно суфинансирање обавезано Споразумом о финансирању (у еврима)	број (износ)	*
III.2.2.4	Национално приватно суфинансирање стварно исплаћено инструменту финансијског инжењеринга (у еврима)	број (износ)	
III.3*	Износи друге помоћи плаћени инструменту финансијског инжењеринга ван оперативног програма (у еврима)	број (износ)	*
III.4	Трошкови управљања плаћени инструменту финансијског инжењеринга (у смислу члана 59(7) Споразума о финансирању) (у еврима)	број (износ)	
4. Износи помоћи из ИПА-е и националног суфинансирања исплаћени из инструмента финансијског инжењеринга (члан 102(3) Споразума о финансирању)			
IV.1	Износи помоћи плаћени крајњим примаоцима путем зајмова (по финансијском производу)	////////////////////////////////////	
IV.1.1	Назив производа	текст	
IV.1.2*	Број крајњих прималаца који примају помоћ, по врсти	////////////////////////////////////	— *
IV.1.2.1*	Велика предузећа	број	— *
IV.1.2.2*	Мала и средња предузећа	број	— *
IV.1.2.2.1*	Од којих микропредузећа	број	— *
IV.1.2.3*	Физичка лица	број	— *
IV.1.2.4*	Урбани пројекти	број	— *

IV.1.2.5*	Остало	број	- *
IV.1.3*	Број уговора о зајму потписаних са крајњим примаоцима	број	- *
IV.1.4*	Укупни износ зајма обавезан уговорима који су потписани са крајњим примаоцима (у сврима)	број (износ)	- *
IV.1.4.1*	Од којих допринос оперативног програма	број (износ)	- *
IV.1.5	Укупни износ помоћи за зајмове стварно исплаћене крајњим примаоцима (у сврима)	број (износ)	
IV.1.5.1	Од којих износи помоћи из ИПА фондова (у сврима)	број (износ)	
IV.2	Износ помоћи исплаћен крајњим примаоцима кроз гаранције (по финансијском производу)	////////////////////////////////////	
IV.2.1	Назив производа	текст	
IV.2.2*	Број крајњих прималаца који примају помоћ, по врсти	////////////////////////////////////	- *
IV.2.2.1*	Велика предузећа	број	- *
IV.2.2.2*	Мала и средња предузећа	број	- *
IV.2.2.2.1*	Од којих микропредузећа	број	- *
IV.2.2.3*	Физичка лица	број	- *
IV.2.2.4*	Урбани пројекти	број	- *
IV.2.2.5*	Остало	број	- *
IV.2.3*	Укупни износи помоћи блокирани за потписане уговоре о гаранцији (у сврима)	број (износ)	- *

IV.4.1	Назив производа	текст	
IV.4.2*	Број крајњих прималаца који примају помоћ, по врсти	////////////////////////////////////	*
IV.4.2.1*	Велика предузећа	број	*
IV.4.2.2*	Мала и средња предузећа	број	*
IV.4.2.2.1*	Од којих микропредузећа	број	*
IV.4.2.3*	Физичка лица	број	*
IV.4.2.4*	Урбани пројекти	број	*
IV.4.2.5*	Остало	број	*
IV.4.3	Укупни износ стварно плаћен крајњим примаоцима (у еврима)	број (износ)	
IV.4.3.1	Од којих износи помоћи из ИПА-е (у еврима)	број (износ)	
IV.4.4*	Број производа стварно датих крајњим примаоцима	број	*
IV.5	Показатељи	////////////////////////////////////	
IV.5.1*	Број отворених или сачуваних радних мјеста	број	*

ДОДАТАК III

ТАБЕЛА ПРИЈАВЉЕНИХ ИЗДАТАКА И РЕВИЗИЈА УЗОРКА

Референтна година	Фонд	Бр. документа (Број ЦПД)	Програм	Издања пријављених у референтној години (А)	Издања у референтној години ревидирања за случајни узорак (Б)		Износ и проценат (стопа грешке) исправљених издатака у случајном узорку (П) (%)		Укупна предвиђена стопа грешке (П) (%)	Бројчано исказивање ризика (Е) (%)	Финансијске исправке које је држава чланица извршила на основу издатака које су платила корисници (Ф) (%)	Износ преосталог ризика (Г = Е-Ф)	Остали издатци подвргнути ревизији (Х) (%)	Износ исправљених издатака у осталим издатцима подвргнутим ревизији (И)	Укупно ревидираних издатака [**] као проценат укупних издатака пријављених кумулативно (Ј) = [(Б+Х)/А]
					Износ [***]	% [***]	Износ	%							
2007	ИПА								%						
2008	ИПА														
2009	ИПА														
...	ИПА														
2016	ИПА														
2017/2018	ИПА														
УКУПНО [****]	ИПА														
Стопа преосталог ризика код затварања															
(Х) = (П)/А															

**Ако је случајним узорком обухваћено више од једног фонда или програма, информације о износу и проценту (стопа грешке) исправљених издатака дају се за читави узорак и не могу се дати на нивоу програма/фонда.

***Концепт укупне предвиђене стопе грешке објашњен је у тачки 4. Смјерница Комисије за избор узорака (ПОЦОФ. 08-0021-03 ЕН од 04/04/2013).

****Бројчано исказивање ризика по години (колоне Е) проналази из: (П) примјене укупне предвиђене стопе грешке (како је наведено у годишњем извјештају о ревизорском раду) на популацију или (П) примјене предвиђене стопе грешке или паушалне стопе договорене с Комисијом након процене.

**Укупни износ у колони (Ф) треба бити усклађен са износом који је открила држава корисница у складу са чланом 66(3)а) Споразума о финансирању и за компоненту II: према члану 104(г) Уредбе (ЕЦ) бр. 718/2007

**Издања из допусног узорака и издања за случајни узорак који нису у референтној години (за даља упутства види напомену ПОЦОФ-а бр. 09-0004-01-ЕН од 18. фебруара 2009. године о годишњим извјештајима о контроли и мишљењима).

**Укључује издатке подвргнуте ревизији за случајни узорак и остале издатке подвргнуте ревизији.

и)Износ ревидираних издатака.

и)Процент ревидираних издатака у односу на издатке пријављене Комисији у референтној години.

и)Годишњи износ о којима се извјештава у колони (А) требали би бити једнаки укупном износу приказаном при затварању на сертификату и изјави о издањима и захтјеву за коначном испитом.

1

Финансијски план								Завршна изјава о издацима		Израчунавање нивоа приоритетних осе			Израчунавање нивоа програма	
Приоритет	Укупно прихватање о	ИПА (допринос фонда)	Национални пандан	Национално јавно	Национално приватно (%)	Јавно/Укупно	Стопа суфинансирања	Укупни издаци	Јавни допринос	Израчунати допринос из фонда (1)	Ограничење флексибилности	Задржани износ на приоритетном нивоу	Ограничавање јавних доприноса	Ограничавање доприноса из фонда (4)
	$A = B + (z)$	B	$(z) = (x) + (y)$	(x)	(y)	P/T	$C=B/A$	D	E	$F=C \cdot D$ или $C \cdot E$	$H=B \cdot 10\%$	$J=\min(F, H)$	$K=\min(I, E)$	$L=\min(K, B)$
Приоритет 1	96,000	81,600	14,400	14,400	0	P	85%	100,000	100,000	85,000	89,760	85,000		
Приоритет 2	55,300	47,005	8,295	8,295	0	P	85%	54,000	54,000	45,900	51,706	45,900		
Приоритет 3	61,180	52,003	9,177	9,177	0	P	85%	64,000	64,000	54,400	57,203	54,400		
Програм	212,480	180,608	31,872	31,872	0			218,000	218,000	185,300	198,669	185,300	185,300	180,608
													Конични резултат	180,608

(*) Уноси се само када су приоритетне осе изражене у укупним издацима.

(1) Износ који произилази из захтева за стопом суфинансирања, како је установљено последњим важећим финансијским планом, у вези са пријављеним прихватањем издацама.

(2) Ограничавање максималног износа помоћи из фондова као што је наведено у одлуци Комисије која одобрила повећање оперативног програма за 10 %.

Ограничавање пријављених јавних доприноса.

(4) Ограничавање максималног износа помоћи из сваког фонда за оперативни програм као што је изложено у одлуци Комисије којом се одобрила оперативни програм.

ДОДАТАК V

Корелациона табела позивања на уредбе Споразума о финансирању између различитих држава корисница ИПА-е за компоненте III и IV

Поглавље у Смјерницама о затварању ИПА-е	Чланови Споразума о финансирању за компоненте III и IV који су наведени у Смјерницама о затварању ИПА-е (редом којим се јављају)	Одговарајући чланови у Споразуму о финансирању са Црном Гором за програм компоненте III	Одговарајући чланови у Споразуму о финансирању са Црном Гором за програм компоненте IV
1. Општи принципи затварања	Члан 100	Члан 95	Члан 99
3. Прихватљивост издатака			
3.1.1	Члан 34(1)	Члан 33(1)	Члан 33(1)
	Члан 100(5)	Члан 95(5)	Члан 99(5)
	Члан 35(1)	Члан 34(1)	Члан 34(1)
	Члан 34 - 43	Чланови 33 – 42	Чланови 33 – 42
3.2.1	Члан 19	Члан 18	Н/А
3.2.2	Члан 18	Н/А	Члан 18
3.3.1	Члан 53	Члан 52	Н/А
	Члан 73	Члан 68	Члан 72
3.4.1	Члан 35(3)	Члан 34(2)	Члан 34(3)
	Члан 20(3)	Члан 19(3)	Н/А
4. Предаја докумената за затварање			
4.1.1	Члан 100	Члан 95	Члан 99
	Члан 101(1)	Члан 96(1)	Члан 100(1)
	Члан 103(1)/Додатак XVI	Члан 98(1)/Додатак XVI	Члан 102(1)/Додатак XVI
	Члан 100(5)	Члан 95(5)	Члан 99(5)
	Члан 103(1)(3)	Члан 98(1)(3)	Члан 102(1)(3)
4.2.1	Члан 102	Члан 97	Члан 101
4.3	Члан 73	Члан 68	Члан 72
	Члан 100(3)	Члан 98(3)	Члан 99(3)
4.5	Члан 104(1)	Члан 99(1)	Члан 103(1)
	Члан 100(1)	Члан 95(1)	Члан 99(1)
5. Садржај докумената за затварање			
5.1.1	Чланови 68 – 69	Чланови 63 – 64	Чланови 67 – 68
	Додатак XVI	Додатак XVI	Додатак XVI
	Члан 17(4)	Члан 17(4)	Члан 17(4)
5.1.2.1	Члан 79	Члан 74	Члан 78

	Члан 91	Члан 86	Члан 90
	Члан 103/Додатак XVI	Члан 98/Додатак XVI	Члан 102/Додатак XVI
	Чланови 66 – 67	Чланови 61 – 62	Чланови 65 – 66
5.1.3.1	Члан 66(3)(д)/Додатак III	Члан 61(3)(д)/Додатак III	Члан 65(3)(д)/Додатак III
	Члан 103(6)	Члан 98(6)	Члан 102(6)
5.2.1	Члан 102	Члан 97	Члан 101
	Додатак XII	Додатак XII	Додатак XII
5.2.2.1	Члан 73	Члан 68	Члан 72
	Додатак VIII	Додатак VIII а и VIII б	Н/А
5.2.5	Члан 85	Члан 80	Члан 84
5.2.6	Члан 65	Члан 60	Члан 64
5.3.1.1	Члан 101	Члан 96	Члан 100
	Додатак XVII	Додатак XVII	Додатак XVII
	Члан 91	Члан 86	Члан 90
5.3.2.1	Члан 69	Члан 64	Члан 68
	Члан 73	Члан 68	Члан 72
5.3.3.1	Члан 79	Члан 74	Члан 78
	Члан 91(3)	Члан 86(3)	Члан 90(3)
	Члан 66 - 67	Чланови 61 – 62	Чланови 65 – 66
	Члан 66(3)(д)/Додатак III	Члан 61(3)(д)/Додатак III	Члан 65(3)(д)/Додатак III
7. Аутоматски опозиви	Члан 13	Члан 13	Члан 13
9. Привремено обустављена плаћања	Чланови 72 - 73	Чланови 67 – 68	Чланови 71 – 72
10. Израчунавање завршног доприноса	Члан 68	Члан 63	Члан 67
11. Евро	Члан 70	Члан 65	Члан 69
Додатак I	Члан 102(3)(ф) и (г)	Члан 97(3)(ф) и (г)	101(3)(ф)
Додатак III	Члан 66(3)(д)	61(3)(д)	65(3)(д)